

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti

5 ♦ 21.11. 2016 ♦ 8 €

RIEMUITSE MAAILMA

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

ARI SAVINAINEN

Kristus syntyy – kiittäkää!

VILJA KÄRKÄINEN

8

Almaz Weldemariam tuli Suomeen 22 vuotta sitten.

PENTTI POTKONEN

12

Kasvokkain psykologi Pentti Ikonen.

- 4-7 **Hyviä uutisia**
Maailmassa tapahtuu aina myös jotain hyvää.
- 8-9 **Pitkä matka kotiin**
Kun nuori eritrealainen Lemechele Habtetsyon vuonna 1981 lähti kotikylästään kohti Sudania, hän ei tiennyt lähtevänsä pitkälle kotimatalle.
- 10-11 **Suuri synodi**
Muuttuiko mitään?
- 12-13 **Kasvokkain**
Pentti Ikonen
- 14 **Helmenkalastaja**
Sydämeeni joulun teen
- 15 **Joulun sanoma**
Kristuksen syntymäjuhlan sanoma on sanoma Jumalan meitä kohtaan osoittamasta rakkaudesta.
- 16-17 **John Parker,**
Ilosanomien palveluksessa
- 18-19 **Arkkipiispan vuosikatsaus**
- 20-23 **Uutisvaaka, Vieraskirja, Kirkkomme maailmalla, Media**
- 24 **Äänitteet**
- 25 **Venäjänkielinen sivu**
- 26-27 **Ilmoituksia**
- 28 **Isien opetuksia**

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimittaja Mauri Liukkonen, pastori Harri Peiponen, pappismunkki Johannes Parviainen, pastori Tuomas Kallonen, pastori Marko Mäkinen, toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 258, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi
Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki puh. 050 584 5587, simo.palviainen@entra.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy
Painaminen PunaMusta Oy **Irtonumerot** Tuohus-myyrmälä, Valamo **Seuraava numero ilmestyy** 23.1.2017
Seuraavan numeron aineistopäivä 5.12. **Kannen kuva** Pentti Potkonen

nyt ja iankaikkisesti

Joulun sanoman
kirjkaus

Kuusihenkinen perheemme viettää jouluaattoiltaa. Joulupukki on tullut käymään, jututtaa meitä lapsia ja laulammekin hänelle. Sen jälkeen pukki lähtee jatkamaan matkaa ja me jäämme tyytyväisinä availemaan lahjojamme. Jostakin syystä pistäydyn eteiseen ja ihmeekseni huomaan, että naapurin Matti-setä astuu yllättäen ulos salin ovesta. Hetkessä kirpaiseva totuus paljastuu: joulupukkia ei olekaan! Pienen tytön mielessä on tunne siitä, että joulun ilo, taika ja lumous ovat hetkessä haihtuneet. Minua pienemmille veljille ei salaisuutta sovi kuitenkaan paljastaa.

Monia jouluja on tuon jälkeen tullut - eikä niiden lumous ole mihinkään kadonnut. On ollut iloisia ja onnellisia jouluja, surun ja kaipauksen täyttämiä jouluja, jouluja kotimaan pakkasissa ja etelän lämmössä, suurella joukolla juhlistaja ja pienessä piirissä vietettyjä. Joulukuun lapsena olen aina nauttinut suuresti joulun odotuksen ja koko joulun ajan tunnelmasta. Joulu on minulle juhlista suurin ja jouluikoni ikoneista rakkain. Jouluun on aina liittynyt vahvasti musiikki ja sen tuoma juhlallisuus, lohtu, ilo ja kiitollisuus. J. S. Bachin Jouluoratorio kuuluu ehdottomasti jouluun, ja kun joulukanoni lauletaan kirkossa ensimmäisen kerran, sydämessä sykähtää.

Moni viettää joulua yksinäisyydessä, jota ei ole itse valinnut. Monella on seurana sairaus, suru, kärsimys tai pelko. Kuitenkin tummienkin sävyjen äärellä voi ajatella joulun valoa, joka koittaa pimeyden keskelle. Suurinkaan synkyys ei himmennä sen sanoman valoa ja kirkkautta, joka johtaa pääsiäisenä ylösnousemukseen valoon.

”Tänä päivänä Neitsyt yliolennollisen synnyttää, ja maa tarjoaa luolan lähestymättömälle. Enkelit paimenten kanssa ylistystä veisaavat. Tietäjät tähden mukana vaeltavat, sillä meidän tähtemme on syntynyt Lapsukainen - iankaikkinen Jumala.”

Anna-Maija Keurulainen

Juhlaa odotellessa

ämänkertaisen Aamun Koiton teema ”Riemuitse maailma” voidaan ymmärtää eri tavoin. Iloa ja riemuahan on monenlaista. Jollekin riemu, ainakin näinä aikoina, merkitsee pikkujoulujen viettoa työ- ja toveripiirissä. Toisille se puolestaan tarkoittaa joulupaastoa ja juhlan odotusta, ja sen jälkeistä iloa maailmaan syntyvästä Vapahtajasta. Valitettavasti eräät omat seurakuntamme ovat mukautuneet suuremman kirkon käytäntöön ja alkaneet juhlaa joulua jo paaston ajalla pitämällä niin sanottuja ”pikkujouluja”. Se on kaikella tapaa kirkkomme perinteelle vierasta, sillä on olemassa vain Kristuksen syntymäjuhla, eikä pikkujuhlaa. Joulua seuraavana ensimmäisenä työpäivänä voi myös kuulla kysymyksen, miten juhla meni, aivan kuin juhla olisi jo ohi. Juhla-aikahan ei pääty jouluun, vaan siitä se vasta alkaa ja sitä kestää aina uudenvuoden aattoon saakka. Vaikka olemme vähemmistö, ei meidän tapamme ja perinteemme ole yhtään enemmistön käytäntöä merkityksettömämpää, joten paastotkaamme paaston ajalla ja juhlikaamme, kun on juhlan aika.

Riemun tai pikemminkin ilon ja kiitoksen aiheita on meillä jokaisella runsaasti pitkin vuotta ja läpi elämän, ei ainoastaan joulunseutuun. Usein emme vain huomaa niitä, vaan pidämme hyviä asioita itsestään selvyysinä ja meille kuuluvana oikeutena. Hengellisessä mielessä on kasvattavaa aika ajoin pohtia omaa elämää ja nähdä mistä asioista ja keistä ihmisistä on syytä riemuja. Tavallisesti etsimme kirkosta ja sen seurakunnista vain puutteita ja parannettavaa, mikä tietysti on hyvä. Mutta toisaalta on myös paikallaan nähdä kehitys, mikä kirkon elämässä tapahtuu. Siinä on aihetta aitoon kiitokseen ja riemuun. Tämän kädesäsi olevan Aamun Koiton sivuilta löytyy ajatuksia ilon aiheista kirkon elämässä.

Ilo on riemua pidättyväisempää. Kristuksen syntymäjuhlan edellä voimme kokea iloa tulevasta juhlasta. Hengellistä riemua saamme sen sijaan tuntea koko juhlakauden Kristuksen syntymäpäivästä lähtien. Kiitän Aamun Koiton lukijoita kuluneesta vuodesta ja toivotan siunattua, valoisaa ja riemuisaa Vapahtajamme syntymäjuhlaa.

Piispa Arseni

Hyviä uutisia

Media tahkoaa silmiemme eteen pahuutta, väkivaltaa ja kärsimystä. Kuitenkin maailmassa tapahtuu myös paljon hyvää.

Pahuus pelottaa ja ahdistaa. Jatkuvan pimeyden äärellä olo on voimaton. Monet kieltäytyvät seuraamasta tavallisia uutisia. Eikö maailma koskaan täyty valosta?

Hyvyys nostaa kuitenkin päätään. Erilaiset järjestöt tuovat esille hyviä asioita, onnistumisia. Myös media haluaa avata niille oven. Kauneuden olemassaoloon ympärillämme voi ehkä sittenkin luottaa. Vaikka uutisvirta näyttää usein ikävältä, tapahtuu jossain aina myös hyviä asioita.

Radion Yle Puheessa toimittaja Heidi Laaksonen tuottaa ohjelmaa ”Hyviä uutisia”. Maanantaiaamuisin klo 11 eetteristä ulos tuleva ohjelma haluaa aloittaa viikon mieltä kohottavilla asioilla.

– Haluamme uutisillamme kannustaa näkemään maailmassa toivoa. Ympärillämme on paljon ihmisiä, jotka tarttuvat hyvän tekemiseen.

Hyvä uutinen on Laaksosen mukaan yleensä ratkaisukeskeinen.

– Se antaa olemassa olevalle ongelmalle jonkin uuden näkökulman.

Hyvä uutinen –ohjelmassa on tulossa uutisia mm. Nobel-voittaja Bengt Holmströmistä,

Turun telakan uusista kaupoista ja Helsingissä jätteestä kasvatetuista osterinvinokkaista. Hyvää meille kaikille.

Mutta mitä on hyvyys? Mistä se kumpuaa? Asioilla on usein kaksi puolta. Kun yhdelle teko näyttyy hyvänä, voi se toisen elämää koskettaa kärsimyksen siivin. Varsinkin yhteiskunnan talouden pidossa on vaikea olla samaan aikaan tasavertaisesti kaikkien puolella.

Piispa Arseni muistuttaa pyhä Maksimos Tunnustajan sanoista: *”taivaalliset olennot ovat kuolemattomia hyvytensä tähden, maallisista taas tuli kuolevaisia siksi, että he itse omasta tahdostaan taipuivat pahuuteen. Pahuus saa valtaansa mielettömät, koska he ovat välinpitämättömiä eivätkä tunne Jumalaa”.*

– Hyvyttä on kaikki se, mikä kumpuaa Jumalasta, kaiken olevaisen Luojusta ja Hyväntekijästä. Kristillisessä mielessä voimme pitää hyvyyden synonyymina uhrautuvaa rakkautta (agape), joka ei kysy, mitä lähimmäiseltäni saan, vaan mitä voin hänelle antaa. Pahuus on puolestaan hyvyyden täydellinen vastakohta ja lähtöisin sielun vihollisesta.

Jos valinta asioiden välillä onkin vaikeaa, on se kuitenkin usein melko yksinkertaista.

– Ihmisen sisimmässä on tietoisuus oikeasta ja väärästä. Tätä tietoisuutta kutsutaan omaksitunnoksi. Se kyllä paljastaa ihmiselle onko hän hyvän vai pahan puolella. – Ihminen tekee jatkuvasti valintoja hyvän ja pahan, oikean ja väärän välillä. Väärät valinnat johtavat niin mikro- kuin makrotasolla aina pahaan ja Jumalan tahdon vastaiseen, mikä puolestaan johtaa hengelliseen ja fyysiseen kuolemaan.

Kristitty kohtaa kärsimyksen myös oman uskonsa kautta. Miten suhtautua maailman pahuuteen? Miten olla apuna maailman häädässä?

– Ihminen voi tehdä Jumalan avulla hyviä ja oikeita valintoja, jos niin haluaa, ja lisäksi rukoilla maailmalle rauhaa ja hyviä säitä, että välttyttäisiin luonnon katastrofeilta.

– Ihmisen on kuitenkin muistettava, ettei ole Jumala, eikä kaikkivoipa. Toisin kuin syntinen ihminen, Jumala näkee, mikä on ihmisen pelastukselle tarpeen. Se mikä omasta perspektiivistämme näyttää tietyllä hetkellä pahalta ja väärältä on pelastushistorian kannalta välttämättömyys. Muuten Jumala ei sallisi sen tapahtuvan, sanoo piispa Arseni.

Mari Vainio

Vilttiketju tuo lämpöä ja iloa

Puhelimen päässä iloinen ääni kysyy, vieläkö niitä peittoja voisi neulua sinne maailmalle?

Lappeenrannan kirkkopäivien vilttikampanjaa varten itäsuomalaiset naiset olivat kokoontuneet yhteen monta kertaa. He olivat neuloneet lappuja ja koonneet yhdessä toinen toistaan kauniimpia villapeittoja. Yhdessä lahjojen tekeminen on mukavaa, vaikka lahjan saaja onkin tuntematon lähimmäinen.

Kirkkopäiville neulotuista vilteistä suurin osa on jo viety Moldovaan. Peittoja ovat kuljettaneet apua tarvitseville mm. Edinetin seurakuntien nuoret ja papit, Sorocan alu-

een pienyrittäjänaiset, sosiaalityöntekijät ja Suomi-Moldova seuran jäsenet. Tämä on ollut myös sivujuonteena Filantropian hanke-työhön liittyvien seurantamatkojen aikana.

Tässä vilttiketjussa, joka koostuu yli sadan viltin tekemisestä, kuljettamisesta ja jakelusta, on satojen ihmisten sormenjälkiä. Antamisen ja saamisen iloa on jaettu pitkin matkaa.

Peittoja on viety Moldovaan muiden matkatavaroiden mukana. Enimmillään yhteen laukkuun on pakattu 30 kiloa viltejä. Se on suurin piirtein sen verran, mitä jääkiekkova-

rusteiden kuljettamiseen tarvittavaan laukkuun saa mahtumaan.

Joka kerralla epämääräinen kuljetus on pistänyt moldovalaisien tullivirkailijoiden silmään. Laukut ovat päätyneet tarkastettaviksi. Mikään laki ei kuitenkaan estä vilttien rahtamista maasta toiseen. Pieni virne suupielessä on seurattu kuljetettavan lastin ihmettelyä.

Asioita voi tarkastella monella tavalla. Voi esimerkiksi kysyä, onko vilttien viemisessä Euroopan toiselle laidalle mitään järkeä? Eikö olisi helpompaa lahjoittaa rahaa, jolla ostettaisiin peittoja moldovalaisesta super-

BENSON USKOO HUOMISEEN

18-vuotias Benson on lukiossa viimeisellä luokalla Nairobissa, Keniassa. Se, että fiksu nuorukainen on päätenyt lukioon, ei ole itsestään selvyys. Matkan varrelle on tarvittu vahvoja naisia, jotka ovat tahtoneet pojalle parempaa huomista.

Ensimmäinen huolenpitäjä on Bensonin mummo, jonka kanssa poika on asunut koko elämänsä Kawangwaren slummissa. Mummo myy vihanneksia markkinoilla ja huolehtii siitä, että arki on turvallista. Muutama vuosi sitten myös Bensonin äiti palasi kotiin, mutta mummolla on ykköspaikka pojan elämässä.

Bensonin alakoulu meni hyvin St. Clementin koulussa. Arvosanat riittivät lukioon. Viimeisen vuoden aikana on noussut huoli siitä, mitä tapahtuu lukion jälkeen. Slummissa kun on enemmän huonoja kuin hyviä vaihtoehtoja elämälle. Lapsia ja nuoria kannustavia ai-

kuisia tarvitaan. Harvan nuoren vanhemmilla on kokemusta koulujen käymisestä loppuun.

Tätä on miettinyt myös koulun rehtori Virginia. Ortodoksisen hiippakunnan koulu on keskellä Rirutan slummialuetta. Arjen haasteita ei pääse pakoon sielläkään. Bensonin ja monen muun nuoren tulevaisuus on huolettanut rehtoria jo pitkän aikaa, joten hän on suunnitellut koulujen loma-aikoihin päiväleirejä. Alakoulun entisiä oppilaita on kutsuttu kaksi kertaa tämän vuoden aikana miettimään tulevaisuuttaan ja saamaan ohjausta ammatinvalinnassa ja opintojen suunnittelussa.

Elokuun päiväleirillä lapset ja nuoret pohivat erilaisia elämäntaitoja, suhteita muihin ihmisiin, seksuaalisuutta ja kristillisiä arvoja. Tavoitteena on auttaa nuoria tekemään päätöksiä. Konkreettista tukea tarvitaan myös

ammatinvalinnan kysymyksissä ja tavoitteiden asettamisessa.

Aiheet ovat suuria. Kerralla ei tule valmis. Opettajat ja ohjaajat olivat kuitenkin sitä mieltä, että toista kertaa osallistuvissa oli jo nähtävissä suuria eroja. Ujot olivat rohkaistuneet kyselemään ja osallistumaan ryhmätehtäviin. Itsetunto oli saanut rohkaisua.

Opettajien lisäksi leirille oli palkattu vetäjiksi terapeutteja ja ammatinvalinnanohjaajia. Lisäksi paikallinen seurakunta on aktiivisesti mukana päiväleirillä. Ensimmäinen päiväleiri pidettiin pääsiäislomalla ja toinen kesäloman lopussa elokuussa. Seuraavan kerran teemojen ympärille kokoonnutaan joulukuussa.

Benson halusi kertoa mitä päiväleirille osallistuminen tarkoittaa hänen elämässään:

- Ohjaajat ovat osanneet motivoida meitä. Minulla on nyt rohkeutta osallistua lukion loppukokeisiin. Tiedän mitä minulta odotetaan ja uskon että pystyn kohtaamaan omat pelkoni ja epäilykseni rohkeasti - ja pääsemään niistä yli.

- Lukion päättäminen ei tarkoita sitä, että olisin valmis. Tarvitsen edelleen tukea elämäni varten. En pärjää yksin. Toivon että tällainen mentorointi ja kannustus jatkuu myös tulevaisuudessa.

Monet vanhemmista osallistujista kertoivat haluavansa osallistua jatkossa päiväleirien järjestämiseen nuoremmille tai olla muuten mukana yhteisön toiminnassa. Jotakin sellaista voidaan suunnitella ensi vuodelle, mutta järjestäjille jo toiveen kuuleminen äänen on merkki siitä, että päiväleirejä kannattaa jatkaa.

Filantropia

FILANTROPIA

Kenialainen Benson käy Nairobissa lukion viimeistä luokkaa

MARIA SAI UUDEN PEITON

Maria on 45-vuotias kehitysvammainen nainen pienestä Gosautsin kylästä Pohjois-Moldovasta. Hänen kaikki perheenjäsenensä ovat kuolleet, viimeisimpänä äiti muutama viikko sitten. Maria peri vanhemmiltaan pienen mökin, jonka katto vuotaa. Lisäksi pihapiirissä on huonokuntoinen hellahuone ja iso hoitamaton puutarha.

Maria saa kuukaudessa eläkettä 30 euroa. Onneksi Maria sai apua samassa pihapiirissä asuvilta tädeiltään, jotka maalasivat hellahuoneen, johon Maria voi nyt muuttaa. Mariaa odottaa uudessa kodissa myös yksi neulotuista villapeitoista, jonka hän on saanut lahjoituksena Suomesta.

marketista jaettavaksi eteenpäin? Kuitenkin viimeistään siinä vaiheessa, kun peitto päätyy uudelle omistajalleen, kritiikki laantuu. Suurin osa peitoista on päätynyt vanhusten

kotiin, mutta onpa viltin väliin kääritty myös pieniä vauvoja ja muita heikoimpia lähimmäisiä. Kullekin tarpeensa mukaan.

Filantropia

FILANTROPIA

TIEDÄN OLEVAN HYVÄÄ JA KAUNISTA

”Toivottavasti teillä on kivaa vanhuskodissa. Toivotan teille kaikille rakkautta ja ihanaa loppuelämää!” Näin lämpimästi kirjoittaa 12-vuotias lastenleiriläinen vanhainkotiin lähtevään postikorttiin. Tässä on jotain hyvää, ajattelen. Halua asettua toisen asemaan, halua välittää ja levittää rakkautta. On myös paljon lapsia, joiden oma elämä ei ole erityisen helppoa. Silti usein juuri nämä lapset ovat valonkantajia: heissä on vakaa pyrkimys olla hyvä muille, vaikka muut eivät välttämättä olisi sitä heille.

Meidän aikuisten kannattaa katsella lapsia ja nuoria muistaaksemme, miten kirkasta voi olla viattomuus, miten vahvaa luottamus, miten aitoa ilo. ”Lapsella vain voi silmät niin loistaa, lintuja kun hän katsella saa”, laulaa iskelmätähti, ja sanoittaa näin jotain oleellista, ehdottomasti näkemisen arvoista.

Monet meistä lukitsevat rakkautta sisään-

sä. Miten voisimme vapauttaa tuota rakkautta, ihan tavallisessa arjessa? Mitä, jos vaikka hidastaisimme sen verran vauhtia, että näkisimme lähikaupan ja kotikadun lapset? Kohtaisimme kärsivällisesti ja ilon kautta heidät, puhumattakaan kodeissamme asuvista nuorista ihmisistä? Nuo pienet ja nuoret ihmiset ovat kovin alttiita jaksamistemme ja mielialojemme vaihteluille, riippuvaisia kyvyistämme pitää elämän pakka kasassa, lähettää ja vastaanottaa hyväksyntää ja rakkautta.

Diakonia ja lähetys ovat hienoja asioita, jotka ovat kirjattuina myös kirkkomme toimintalinjaukseen. Millä tavoin nuoret valonkantajat voisivat toteuttaa näitä asioita kirkkomme arjessa? Sen ei tarvitse olla mitään ihmeellistä tai monimutkaista. Viime kesänä ONL ry:n lastenleirillä kokeiltiin muutamia suhteellisen pieniä ja antoisia hyväntekeväisyysjuttuja: tehtiin kortteja vanhainkodeissa

asuville, osallistuttiin valtakunnalliseen linunpönttökampanjaan ja pidettiin käpyjenkeruutempaus, jossa lapsilla oli mahdollisuus tienata euroja Filantropian avustuskohteeseen. Ilmassa oli myötätuntoa ja iloa, aidon antamisen merkkejä siis.

”Mitä, jos Jumala olisi yksi meistä, vain tuntematon bussissa?” lukee eräässä 16-vuotiaan ohjaajan tekemässä kortissa. Tässä ollaan kristinuskon perusasian äärellä, näkemässä Jumalankuvaa toisessa ihmisessä. Hyvyyttä on, että näemme Kristuksen kasvot jokaisen lähimmäisen kasvoissa. Peilin ääressä tämä kuitenkin usein unohtuu. Näemme vain oman epätäydellisyytemme. Ei sekään väärin ole. Ymmärrys siitä, että kaikki ihmiset ovat epätäydellisiä, auttaa olemaan armollinen muita kohtaan. On hetkiä, jolloin kuuluisa riittävän hyvä on jo paljon!

Ja silti, ehkä onkin oikein, että opettelemme näkemään Jumalankuvan myös niissä kasvoissa, jotka katsovat meitä vessan peilistä. Meihin jokaiseen on sisäänkirjoitettuna mahdollisuus olla vahvoja, rakastavia ja luovia Jumalan lapsia. Kolmiyhteisen Jumalan ehdottoman rakkauden vuoksi meillä on lupa ja oikeus kasvaa kohti täyttä mittaamme. Muistuttakaamme siis alati itseämme ja toisiamme, myös lapsiamme, että vaikka jalkamme tallaavat maailman mudassa, me olemme aina myös kaikista suurimman Kuningaan tyttäriä ja poikia!

*Maria Kauppila
Toiminnanjohtaja,*

Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry

”AINA JOLLAIN LAHJUKSELLA HYVÄ MYYDÄÄN MAAILMASTA”

(Heikki ”Hector” Harma: Woyzeck)

Tänä syksynä televisiossa pyörineessä Vain elämää sarjassa kuulin pitkästä aikaa aina ihailamani Hectorin kappaleen Woyzeck, jonka raadollisesti ja voimakkaasti esitti Mikko Kuustonen. Tuosta kappaleesta jäi mieleeni otsikon riimi: ”Aina jollain lahjuksella hyvä myydään maailmasta”.

Lähestymme Vapahtajamme syntymäjuhlaa – joulua! Jouluuun liittyy meillä kaikilla muistoja, ihania perinteitä, odotusta joka saa täytyttyksensä kun suku on kokoontunut yhteen, kun lahjat avataan, kun kiire ja kaikki hössötys loppuu, kun ehtii pohtia, että tässäkö se taas oli, tai kun jouluaattoiltana sanoo, että se alkaa joulukin olemaan jo paremmalla puolella? Alkaa joulukin olemaan jo parem-

malla puolella! Että tuohon on ennätetty, on meidän pitänyt kuitenkin siivota, leipoa ainakin seitsemää eri sorttia, hankkia kiireessä lahjoja, suunnitella aikataulua, että kaikki ehtii tehdä ennen joulua, milloinkas ne kortit piti viimeistään lähettää, montakos pikkujoulua minulla on, mistä kuusi hankitaan, minikämaalaisen jouluviinin tänä vuonna hankkisin ja onko sauna pesty! Meillä kaikilla liittyy jouluuun tosiaankin ihania perinteitä!

Mutta kuuluuhan jouluuun onneksi monia kristillisen elämän ihanteita. Vietämme aikaa lähimmäistemme kanssa, muistamme heitä joulutervehdyksillä ja lahjoilla, rauhoitumme kiireen keskellä viettämään Vapahtajan syntymäjuhlaa, käymme haudoilla viemässä

kynttilän edesmenneiden omaistemme muistoksi. Nämä kaikki ovat arvokkaita ja ympäri vuoden ylläpidettäviä asioita.

Vapahtajan syntymä tähän maailmaan oli meille ihmisille lahja. Se oli pelastuksemme alku. Siksi joulua on aina hyvien asioiden juhla. ”Oi jospa ihmisellä ois joulua ainainen” (J.H. Erkko: No onkos tullut kesä). Joulun sanoma on ympäri vuoden ajankohtainen: juuri tänään minun pitäisi viettää aikaa lähimmäisteni kanssa, juuri tänään voisin muistaa heitä vaikka auttamalla ja juuri tänään voisin viedä rukoustulen edesmenneiden haudoille samalla kun kannan rukoukseni elossa olevien lähimmäisteni puolesta. Mutta kuinka todelliseksi tuo Hectorin riimi omassa elä-

Auttamisen halua ja yhteistä rukousta

Kirkossamme ja Suomessa on paljon talkoohenkeä, auttamisen halua ja hengellistä etsintää. Me Lintulassa ajattelemme kiitollisina kaikkia niitä talkoolaisia, pyhiinvaeltajia, matkailijoita, kriparilaisia ja koululaisia, jotka ovat vuoden mittaan vierailleet luostarisammamme. Kaikki he ovat tärkeitä luostarille ja sisarille, ja monille heistä luostari on suunnattoman tärkeä.

Eräs aivan nuori nainen oli talkoolaisena jo kolmatta kesää. Ensimmäisenä kesänä hän ilmoitti heti aikovansa viipyä sata päivää, niin kuin tekikin! Sen jälkeen Lintulassa on vierähtänyt pari kuukautta joka kesä ja lyhyempiä jaksoja talvellakin. Nuori luterilainen opiskelijanainen tuli talkoolaiseksi luostariin, koska halusi tehdä jotakin Jumalalle. Kaksi työssäkäyvää naista puolestaan vietti jo kymmenettä kertaa koko neljän viikon pituisen kesälomansa talkoolaisena. Eräs eläkeläinen taas oli vuoden mittaan luostarissa yhteensä lähes kolme kuukautta auttaen sisaria niin kahviossa kuin kynttilätehtaalla.

Kesällä talkoolaisina oli kaksi kristillisiä juuri-aan etsivää miestä, jotka ensi töikseen pysyivät saada Raamatun luettavakseen. Luterilainen naispappi puolestaan iloitsi purjosatoa pakastaessaan siitä, että sai tehdä jotain, missä heti näkee työnsä tuloksen.

Suuri osa talkoolaisista osallistuu luostarin jumalanpalveluksiin, myös klo 6 alkavaan aamupalvelukseen, vaikkei heitä siihen veloiteta. Erityisen pidetty on yhteislauluna hautausmaahan tsasounalla laulettava akatistos Jumalansyntyttäjälle. Moni talkoolainen lähtee pois kyyneleet silmissä, voimaantuneena jat-

mässäni tuleekaan – aina jollain lahjuksella minä unohdan kaiken tuon hyvän elämästäni!

Eivät ne asiat onneksi niin vaikeita ole – ne ovat yhtä vaikeita kuin että millaista maitoa ostan kaupasta. Emme me sitäkään hyvin pitkään mieti ja aamukahvipöydässä emme edes muista miettineemme sitä. Kyse onkin minusta ja minun arvomaailmastani. Näenkö Kristuksen jokaisessa vastaantulvasa ihmisessä?

”Kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” (Matt. 25:40).

Ja toisaalta samanlaisen kohtelun minäkin haluan itselleni, että minut kohdataan ihmisenä, saan apua muilta ja että minunkin

LINTULAN LUOSTARI

kamaan omaa arkeaan.

Paljon on heitäkin, joille me sisaret voimme soittaa ja pyytää talkoapua. Tarvitaan käsiä yrttimaalle tai kynttilätehtaalle, lauluapua jumalanpalveluksiin, tarvitaan sähkömiehistä, traktorinkuljettajaa... Apua saamme aina.

Kesän mittaan Lintulassa käy useita kristinoppikoululaisten ryhmiä. Vaasan seurakunta järjesti kristinoppileirin jo toista kertaa Lintulassa. Leiri sattui apostolien paaston aikaan, mikä sai nuoret pohtimaan paastoa ja oivaltaamaan, miten hyvältä liharuoka (tässä tapauksessa nuotiomakkara) maistuu paastopäivien jälkeen. Outokummun pienet ortodoksioppilaat kävivät Lintulassa syysretkellä. Poikien silmät loistivat, kun heille kerrottiin, että kynttilätehtaalla on varastossa lähes miljoona tuohusta! Kripari-ikäisiä nuoria kiinnostaa, mikä luostarissa on kivointa ja mikä vaikeinta. Monet kysyvät miten nunnaksi tullaan.

Paljon on vilpitöntä kiinnostusta, paljon auttamishalua, paljon keskusteluja ja yhteistä rukousta, asioiden jakamista, rinnalla kulkemista.

Nunna Ksenia

syntisen ja arvottoman puolesta rukoillaan.

Jospa jo nyt joulupaaston aikana kävisin vanhuksien luona, auttaisin vähävaraisia jo ennen joulua ja käyttäisin kaiken sen jouluvalmisteluihin käyttämäni energian lähimmäisteni avuksi. Jospa vaikka soittaisin ja pyytäisin kahville ystäväni. Uskon, että lahja jonka minä ja lähimmäiseni siitä saamme, säilyy sydämissämme pidempään kuin yksi aukaistu joululahja.

Kristityn yksi perustehtävä on lähimmäisten rakastaminen – rakkautella emme saa hyvää myytyä maailmasta!

Kristus Syntyy – Kiittäkää!

Pastori Tommi Kallinen

Joensuun seurakunnan ma. diakoniatyöntekijä

Hyvää kaukana

Vapaaehtoistyö tuo hyvää ihmisten elämään. En osaa sanoa, johtuuko vapaaehtoistyön näkyvyys siitä, että sitä tehdään enemmän kuin ennen, vai siitä, että koen itse vapaaehtoistyön merkityksen suurempana kuin ennen.

Itselleni tärkeäksi vapaaehtoistyön kanavaksi on tullut Armeniassa tehtävä lapsi- ja nuorisotyö. Miksi juuri Armeniassa? Olisihan avun tarvitsijoita lähempänäkin. Ihmettelin itsekin, kuinka näin on minulle käynyt. Rippi-isäni viisaat sanat rauhoittivat: ”Et sinä koko maailmaa voi pelastaa. Jumala antoi sinun tehtäväkseen Armenian, koeta nyt hoitaa tehtäväsi hyvin.”

Armenia on suurien vastakohtaisuuksien maa. Kauneus ja kärsimys, rakkaus ja kuolema sekä hyvyys ja pahuus tulevat esiin laajemmalla asteikolla kuin täällä kotimaassa. Elämän ääriäidat tuntuvat olevan lähempänä. Siksi lasten heikko asema ja lapsilta varastaminen tuntuu pahalta. Köyhien kylien lapsille ei riitä rahaa valtion kassasta. Rahoilla hankitaan upeita taloja ja autoja nuoris- ja urheiluministerin lähipiirille. Koulut ovat purkukunnossa ja jalkapalloa pelataan kivisellä lehmälaitumella. Nuorimmat lapset eivät edes tiedä, että toisinkin voisi olla. Että on kouluja, joissa ei tarvitse talvella istua toppatakki päällä oppitunneilla. Että voi päästä hoitoon, jos on sairas, vaikka olisikin köyhä. Että ulkomailla elämä ei välttämättä ole ruusuisempaa.

Jo usean vuoden ajan suomalaiset ovat lahjoittaneet varoja lasten ja nuorten tulevaisuutta tukevaan toimintaan Armeniassa. Armenian Lasten ja Nuorten Tukiry:n avulla autetaan lapsia ja nuoria löytämään tulevaisuutensa kotimaassaan ja samalla rakentamaan nykyaikaista, demokraattista Armeniaa. Yhteistyötaitoja kehittämällä lapset huomaavat käytännössä, kuinka paljon saa aikaan yhteiseen hiileen puhaltamalla. Yksi plus yksi onkin enemmän kuin kaksi.

Jokainen kotimaataan rakastava nuori on hyvä uutinen. Jokainen tulevaisuutta rakentava ajatus on hyvä uutinen. Jokainen vapaaehtoistyöhön annettu sentti ja minuutti on hyvä uutinen – sekä saajalle että antajalle. Ja pienistä hyvistä uutisista rakentuu suuria hyviä uutisia: pahuuden, väkivallan ja kärsimyksen sijaan rakkautta, kunnioitusta ja kehitystä.

Wilhelmiina Virolainen

Valamon opiston koulutussuunnittelija

Kahvitarjoilu on Eritreassa tärkeä sosiaalinen tapahtuma.

VILJA KÄRKÄINEN

Pitkä matka kotiin

Kun nuori eritrealainen Lemechele Habtetsyon vuonna 1981 lähti kotikylästään kohti Sudania, hän ei tiennyt lähtevänsä pitkälle kotimatalle. Kotimatka kesti 22 vuotta. Uusi koti löytyi Kuopiosta.

Syyskuisena iltapäivänä Lemechele istuu kerrostaloasuntonsa olohuoneessa ja puhuu hiljaisella äänellä. Vierellä on puoliso Almaz Weldemariam. Perheen viidestä lapsesta kolme vanhinta asuu vielä vanhempiensa kanssa.

– Kotimme on Suomessa. Täällä me haluamme elää. Eritreaan emme enää palaa, Lemechele sanoo ja Almaz nyökyttelee.

Ikävä sinne kuitenkin on. Maahanmuuttajat tietävät, että kotiin on aina pitkä matka.

Yksi köyhimmistä

Koillis-Afrikassa Punaisen meren rannalla

sijaitsevan Eritrean esihistoria ulottuu pitkälle. Harva maa voi ylpeillä, että sen maaperästä on löydetty yli miljoonan vuoden ikäinen fossiili. Sen uskotaan olevan peräisin nykyihmisen edeltäjästä.

Pitkästä historiastaan huolimatta Eritrea on nykyisin yksi maailman köyhimmistä maista. Elämä siellä ei ole helppoa. Aineellisen niukkuuden monet vielä kestäisivät, mutta sodat, muut levottomuudet ja yksinvaltainen hallinto ovat ajaneet jo vuosikymmenten ajan valtavan määrän eritrealaisia pakolaisiksi eri puolille maailmaa.

Edellinen virallinen väestönlaskenta on peräisin kahdeksan vuosikymmenen takaa,

joten kukaan ei tiedä maan tarkkaa asukaslukua. YK:n arvioiden mukaan maassa on noin 5,3 miljoonaa asukasta eli suurin piirtein saman verran kuin Suomessa.

Vuosittain sadat tuhannet ihmiset kuitenkin pakenevat maan rajojen ulkopuolelle. YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n mukaan Eritreasta vuonna 2015 pakeni yli 400 000 ihmistä. Suurin osa jää naapurimaihin, osa päätyy Eurooppaan ja myös Suomeen.

Parempi elämä

Lemechele ja Almaz ovat kotoisin Pohjois-Eritrean yläköseudulta, läheltä Eritrean toiseksi suurinta kaupunkia Kereniä. Kerenis-

sä asuu noin 120 000 ihmistä, suurin osa heistä muslimeja. Lemechele ja Almaz ovat ortodoksikristittyjä, joita eritrealaisista on noin puolet.

Nuoret tapasivat toisensa, vaikka heidän kotikyliensä välimatka on 18 kilometriä. He menivät naimisiin ja syntyi ensimmäinen lapsi.

Elämä oli kuitenkin rauhatonta. Eritrea ei vielä ollut itsenäinen, mutta kahakointi Etiopian kanssa oli jatkuvaa. Lemechele lähti etsimään parempaa elämää Sudanista. Almaz jäi lapsen kanssa Eritreaan. He seurasivat Lemecheleä vasta neljän vuoden kuluttua.

Pariskunta ei kerro yksityiskohtia elämästään Sudanista, mutta ilmeistä voi päätellä, että helppoa se ei ollut.

Perhe kuitenkin kasvoi Sudanissa neljällä lapsella. Lemechele kävi töissä, Almaz hoiti lapsia. Reilun kahden vuosikymmenen aikana Lemechele ja lapset oppivat puhumaan arabiaa, mutta tiukasti kotona ollut Almaz ei.

Seurakunta auttoi

Elämä Sudanissa kävi ennen pitkää sietämättömäksi. Suomeen ja Kuopioon perhe onnistui pääsemään kiintiöpakolaisina vuonna 2003.

Kulttuurisokki oli täydellinen. Kieli ja tavat olivat outoja. Pimeys pelotti.

Pariskunta sanoo suoraan, että ilman yhteyttä ortodoksiseen kirkkoon ja Kuopion seurakuntaan, kotiutuminen Suomeen olisi ollut vaikeaa, jopa liian vaikeaa.

Lemechele, Almaz ja ylioppilaskirjoitukseen valmistautuva Rostom-poika muistelevat lämmöllä, miten Kuopion seurakunnan silloinen kirkkoherra Mikko Kärki auttoi heitä, veti mukaan seurakunnan toimintaan ja palveluksiin.

– Minäkin muistan, miten kirkkoherra käytti meitä autollaan Valamon ja Lintulan luostareissa, Rostom kertoo.

Tärkeäksi ihmiseksi tuli Mikko Kärjen lisäksi Sirpa Okulov, joka opetti perheen lapsille uskontoa. Perhe tutustui myös arkkipiispa Leoon. Lemechele esittelee ylpeänä arkkipiispan Almazille myöntämää Pyhän Karitsan ritarikunnan ritarimerkkiä. Merkkiin liittyvä kunniakirja on näkyvällä paikalla olohuoneen seinällä.

Juhla ja ikävä

Lemechele ja Almaz sanovat nyt, että Suomessa on hyvä elää. Eritrean he eivät enää palaa asumaan, vaikka molemmat ovat siellä Suomeen muutettuaan käyneetkin.

Almaz teki lasten kanssa neljä viikkoa kestäneen matkan entiseen kotimaahansa kahdeksan vuotta sitten. Rostom kertoo, että heitä kierrätettiin pikkubussilla tapaamassa sukulaisia eri kylissä.

– Joskus pelotti, kun bussin pyörät eivät aina pysyneet kapealla tiellä vuoristossa.

Lemechele teki oman matkansa Eritreaan vuonna 2012. Se kesti kaksi viikkoa.

Eritrea ja siellä asuvat sukulaiset eivät kuitenkaan unohtu. Yhteyttä Eritreaan perhe pitää yleensä puhelimitse. Ajatukset palaavat entiseen kotiin erityisesti suurten juhlien kuten pääsiäisen ja joulun aikaan.

Eritreassa kirkko noudattaa juliaanista kalenteria, joten joulua perheen sukulaiset Eritreassa juhlivat vasta tammikuussa kaksi viikkoa myöhemmin kuin Suomessa.

– Siellä oli tapana, että koko suku kokoontui jouluna samaan paikkaan. Juhlaa kesti monta päivää, Almaz muistelee.

Ruokaperinne jatkuu

Suomessa perheen joulu sujuu rauhallisemmin. Perheen vanhimmat lapset tulevat Etelä-Suomesta Kuopioon, jos vain suinkin pääsevät, mutta perheen ulkopuolisia vieraita ei yleensä käy.

Perheen jouluperinteisiin kuuluu osallistuminen suureen ehtoopalvelukseen katedraalissa. Palveluksen jälkeen perhe viettää joulua keskenään.

Suomalaisten jouluruokien sijasta perheessä syödään jouluna eritrealaisia ruokia. Injera on ohut, pannukakkumainen leipä, jonka päälle levitetään sebhiä eli naudan- tai lampaanlihasta tehtyä voimakkaasti maustettua muhennosta. Ruokajuomana on kotikaljaa muistuttava swua.

Aterian kruunaa perinteinen eritrealainen kahvi. Kahvitarjoilu on Eritreassa tärkeä sosiaalinen tapahtuma. Kahvinpavut jauhetaan itse, usein myös paahdetaan. Voimakas kahvi tarjoillaan kauniista pannusta, jota Lemechele olohuoneessaan esittelee.

Kuopiolaisilla on viime vuoden marraskuussa tilaisuus maistella eritrealaisia ruokia, kun Almaz tyttärensä kanssa valmisti niitä ortodoksisessa seurakuntasalissa järjestettyyn kansainväliseen ruokatapahtumaan.

Suomalaistuminen merkitsee perheelle yhden tärkeän eritrealaisen perinteen katkeamista. Eritreassa lapsi saa sukunimekseen isänsä etunimen. Niinpä perheen kaikkien viiden lapsen sukunimi on Lemechele.

Suomessa tämä ei ole mahdollista. Niinpä Lemechele vakiintuu myös Lemechelen lastenlasten ja heidän lastensa sukunimeksi.

Mauri Liukkonen

Suomeen asettumista auttoi ortodoksinen kirkko.

Patriarkka Bartolomeos helluntaijuhlan liturgiassa 19. kesäkuuta Pyhän Menaksen katedraalissa Irakliossa.

Synodi voitti vaikeutensa

Synodin suuri tavoite oli vahvistaa kirkon opillista ykseyttä ja organisaation toimivuutta sekä ylittää kirkkojen välisiä jakolinjoja eturistiriidoista huolimatta.

Ortodoksisten kirkkojen osittain yhteinen kirkolliskokous pidettiin 16.-27. kesäkuuta Kreetan Haniassa. Panortodoksisen synodin avajaisistunnossa patriarkka Bartolomeos korosti Kreetan kokouksen historiallisuutta, sillä se alkoi samana päivänä eli 19. kesäkuuta kuin ensimmäinenkin kirkolliskokous Nikeassa vuonna 325. Kokouspäivien lopulla hän joutui myöntämään, että Pyhä ja suuri synodi on saavuttanut tarkoituksensa jo siinä, että se pystyi vajaalukuisenakin kokoontumaan. Silti patriarkka lupasi Kreetan synodin saavan jatkoa jo lähivuosina.

Neljstätoista paikalliskirkosta Antiokia, Bulgaria, Georgia ja Moskova eivät osallistuneet synodiin sen esityslistan ongelmien vuoksi. Tilanteen kriisiytymiseen vaikutti geopolitiittinen tilanne Ukrainassa, Krimillä ja

Lähi-idässä, lisäksi Moskovan ja Konstantinopolin patriarkaattien keskinäinen epäluulo kirkkopoliittisista tavoitteista vaikeuttaa jatkuvasti myönteistä kehitystä.

Tarpeen paavin kaltainen

Arkipiispa Leo oli mukana Kreetan synodissa. Patriarkaattien suhteisiin viitaten hän sanoi, että nyt tärkeintä tulevaisuuden kannalta olisi saada päättymään loputon ja repivä teologinen keskustelu autokefaalisten kirkkojen tasavertaisuudesta.

– Meidän on hyväksyttävä, että ortodoksinen maailma tarvitsee priimaksen. Se rooli voi historiamme pohjalta kuulua vain Konstantinopolin ekumeeniselle patriarkalle.

Synodin asialistalla oli kuusi kokonaisuutta: ortodoksisen kirkon tehtävä tämän päivän maailmassa, ortodoksisten kirkkojen

diaspora, autonomia ja sen myöntämisen periaatteet, avioliiton sakramentti ja sen esteet, paaston ja paastosääntöjen merkitys sekä ortodoksisen kirkon suhteet muuhun kristilliseen maailmaan.

Synodissa hyväksytyt asiakirjat ovat käytännössä samoja, joista päätettiin panortodoksisessa esisynodissa Chambéssyssa vuonna 1976. Näistä tärkeimpinä nousivat esiin ortodoksisen kirkon suhde muihin kristillisiin kirkkoihin sekä kysymys diasporasta.

Diasporan ongelma tarkoittaa niiden kirkkojen ja etnisten yhteisöjen asemaa, jotka sijaitsevat vanhojen patriarkaattien alueiden ulkopuolella. Nyt näitä diaspora-alueita varten hyväksyttiin oma ohjesääntönsä niiden piispainkokouksia varten, vaikka niiden toimivalta onkin toistaiseksi vain ohjeellinen.

Arkipiispa Leon mukaan ortodoksisen kir-

Synodi alkoi liturgialla sielujen lauantaina 18. kesäkuuta Jumalan-synnyttäjän ilmestysjuhlan katedraalissa Kissamoksessa.

Arkkipiispa Leo yhdessä Kyproksen kirkon piispojen kanssa.

kon suhteisiin muuhun kristilliseen maailmaan liittyy sisäisiä jännitteitä. Länsi-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa katolinen kirkko tai protestanttiset kirkot ovat käytännössä ortodoksisen kirkon kumppaneita. Itä-Euroopassa ja Lähi-idässä kirkkojen suhteet muistuttavat enemmän kilpailutilannetta. Ortodoksisen kirkon piirissä on erityisesti Itä-Euroopassa ja Kreikassa paljon ekumenian vastaisuutta.

Synodin teksteissä suhde muihin kirkkoihin ilmaistaan jyrkästi toteamalla, että (vain) ortodoksinen kirkko on yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen. Suuri ongelma syntyykin siitä, että myös katolinen sisarkirkko kuvaa itseään hieman samaan tapaan, minkä vuoksi Kreikan kirkko esitti, ettei mitään ortodoksisen kirkon ulkopuolista tahoa kutsuttaisi kirkoksi. Esitys kuitenkin hylättiin sen teologisen mahdollisuuden ja epärealistisuuden vuoksi.

Lausunnosta lausuntoon

Suomessa astuu ensi maaliskuussa voimaan homoavioliitot mahdollistava lainsäädäntö. Tavallaan tätä omaa keskusteluamme sivuten synodi ilmaisi, ettei se hyväksy samaa sukupuolta olevien välisiä liittoja eikä muitakaan avioliittoa korvaavia yhteiselämän muotoja. Sen sijaan kirkon on käytettävä kaikkia mahdollisia pastoraalisia keinoja, että tällaisissa liitoissa elävät ymmärtäisivät katumuksen ja kirkon siunaaman rakkauden merkityksen.

Muutama vuosi sitten arkkipiispa Leo kielsi papeilta homosuhteet, mutta ei ollut maallikkotyöntekijöiden suhteen yhtä ehdoton (www.ort.fi/arkkipiispa/kolumnit-ja-kannanotot/haastattelu-moraalikysymykset-yhteiskunnallisia). Olisiko tämä lausunto syytä nyt päivittää? Kolmas ja todennäköisin vaihtoehto on silti se, että tällaiset kirkomme tilanteisiin nykyään soveltumattomat

ohjeet vain yksinkertaisesti unohdetaan mahdollittomina.

Saman kohtelun saanee synodin teksteissä mainittu yhteinen pääsiäisen ajankohta, mihin kirkossamme tuskin enää palataan.

Pyhä Henki toi kirkot yhteen

Metropoliitta Kallistos Ware kertoi pettyneensä synodin tuloksiin, vaikka monet kokoukseen osallistuneet sanoivatkin kokeneensa siellä myös Pyhän Hengen läsnäolon. Hänen mielestään mitään Hengen herättämiä yllätyksiä ei päässyt syntymään, koska kaikki etukäteen valmistellut asiakirjat tulivat hyväksytyiksi vain pienin muutoksina.

– Olin myös pettynyt keskustelujen tasoon ja mietin sitä, emmekö näiden monien eron vuosien jälkeen pysty yhtään parempaan. Mutta toisaalta, kyllä varmasti Pyhä Henki oli tuonut meidät yhteen! Ja vaikka ortodoksinen kirkko on monet vuosisadat saanut kärsiä kansallisista ja etnisistä riidoista, eivät ne kuitenkaan nousseet esiin niin selvinä kuin olisivat voineet, metropoliitta Kallistos tiivistä omia tuntemuksiaan.

*Pastori Kari M. Rönttilä (isä Hariton)
Kuvat:Arkkipiispan kanslia*

Synodi päättyi Kaikkien Pyhien sunnuntaina 26. kesäkuuta Kristuksen kirkastumisen luostarissa Hanian Kastrassa.

Karsikkotien kulkija

Psykologi Pentti Ikonen, 92, kävi vuosi sitten lähellä elämän rajaa. Aivoinfarktista toipuminen on nostanut esiin suuria kysymyksiä. Mikä elämässä on todella tärkeää? Milloin ihminen on valmis?

Joulukuu vuonna 2015 oli ennätyslisen lämmin. Joulun esijuhlana toimitettiin liturgia pyhän Elian kirkossa Ilomantsissa. Juhlan veisu hävitti etäisyyden ensimmäisen joulun ja kohta koittavan juhlan väliltä:

Tänä päivänä Neitsyt saapuu synnyttääksen luolassa sanoin kuvaamattomasti ian-kaikkisen Sanan. Riemuitse tästä, *maailma!*

Iltapäivällä Pentti Ikonen alkoi tuntea toisen jalkansa puutuneeksi. Liikkuminen ja puhekyky huononivat. Oli soitettava ambulanssi. Kävi ilmi, että aivoinfarkti oli halvaannuttanut vasemman puolen. Kun muut tekivät jouluviikolla juhla valmisteluitaan, makasi Ikonen keskussairaalassa.

Siitä alkoi kuitenkin toipuminen. Lääkärin ihmetykseksi yli 90-vuotias Ikonen nousi sairaalasängystä ja aloitti päivittäisen kovan harjoittelun kuntoutumiseksi.

Mikä sinä oikein olet?

Ensin olivat pitkät päivät sairaalassa ja painostavien kysymysten tulva.

”Oliko elämäni tässä? Enkö päässyt pidemmälle? Jotain on saavuttamatta”, Ikonen ajatteli.

– En ole suuri lurjus, mutta silti minua painoi tunne ’huonosta elämästä’. En ole riidoissa kenenkään kanssa, mutta silti tunsin, että on paljon sovittamattomia asioita.

Sade rapisteli pimeässä sairaalahuoneen ikkunaa, tuuli koetteli kattopeltejä. Paljon oli aikaa ajatella, etsiä hahmoa puuskittain nousville tunteille. Tajunnan valokeilaan vaelsi kuvia lapsuudesta ja nuoruudesta.

Kuten lauantai-iltapäivät isovanhempien luona ja ajan hidas virtaaminen saunan odotuksessa. Lopulta astuminen lölyhuoneen hämäryyteen, sylinpehmeään lämpöön. Vielä pulahdus Vuoksen kirkkaaseen veteen, raikas lasillinen puolukkamehua. Rauhan ja onnen tunne.

Tai kuten ovi, joka vanhempien erottua sulkeutui isän takana, 6-vuotiaan pikkupojan edessä. Ovi, jota ei saanut avata, isä josta ei saanut lausua sanaakaan. Haavoittava hiljaisuus.

Tai kuten lapsuuden paratiisin palaminen sodan kolmella rintamalla. Suurhyökkäyksen torjunta Kannaksella. Ihmeellinen rauhallisuus, vaikka ympärillä riehui helvetti. Se kaikki jäi jonnekin kauas. Jättikö se jälkiä?

Vihdoin Ikonen sai kiinni kysymyksestä, joka oli alkanut piirittää häntä. Se oli sama kysymys, jonka hän kuuli nuoruudessaan filosofian luennoilla. Professori Eino Kaila asteli silloin täyden luentosalin halki ikkunan luokse ja huudahti: ”Kerro minulle maailma, mikä sinä oikein olet!”

Tämä kysymys ei kosketa vain jotakin todellisuuden kaistaletta, vaan kaikkea mikä on. Onko se ensimmäinen kysymys, jonka ihmettelevä lapsi kysyy koko olemuksellaan? Onko se myös viimeinen kysymyksemme?

– Tämän kysymyksen valtaan minä jäin. En todellakaan tiedä, minkälainen vastaus minua tyydyttäisi!, Ikonen huokaa.

– Kysymys purkautuu toiveina: että maailma olisi hyvä ja ystävällinen, että olisi hyvä ja armahtava Jumala. Samalla huomaan, että yritän muovata todellisuutta toiveideni mukaiseksi.

Saksalainen mystikko Mestari Eckhart kehotti vapautumaan kaikista Jumalaa koskevista toiveista ja kuvitelmistä, jotta voisimme kohdata todellisen Jumalan. Mestari Eckhartin mukaan rakkaus Jumalaa kohtaan on luottamusta.

Mikä on se päämäärä, joka on vielä saavuttamatta? Ikonen epäroi. Pitääkö kaikkein kirkkain tähti peittää sanojen pilveen.

– Sitä voi kutsua valaistukseksi – tai armon tilan saavuttamiseksi. Se on täydellistä luottamusta ja täydellistä sopusointua luomakunnan, toisten ihmisten ja oman itsensä kanssa, Jumalan kanssa. Sitä minulla ei ole.

Mitä sinä ajattelet?

Lapsesta asti Ikosta ajoi sisäinen välttämättömyys: Hän halusi ymmärtää. Hänen ihan-

teenaan oli kuningas Salomo, joka etsi viisautta.

Ikosen takana levittäytyvät usean sadan kirjan rivistöt. Siinä on murto-osa hänen tutkimistaan maailmoista. Häntä on aina kiehtonut ihmisten kohtaaminen kasvoista kasvoihin.

- Minulle on ollut luontaista kysyä: Mitä sinä ajattelet? Miltä sinusta tuntuu?

Oli hänellä pikkupoikana toinenkin haave: tulla tutkimusmatkailijaksi. Se hänestä tavaltaan tulikin. Ikonen oli 50-luvulla ensimmäisiä suomalaisia psykologeja, jotka koulutettiin Ruotsissa ja toivat Suomeen uuden terapiamuodon, psykoanalyysin. Hän teki elämäntyönsä Helsingissä psykoanalytikon ja -analytikoiden kouluttajana.

- Mihin vertaisin psykoanalyysia? Esimerkiksi siihen, että merihädässä pelastautuisin tuntemattomalle saarelle, ja ilman karttaa alkaisin tutustua siihen.

Psykoanalyysissä käyvä ihminen on itse säisyytensä ainoa välitön havainnoija. Psykoanalytikko voi vain ohjata ja rohkaista häntä etsimään ja löytämään omat ratkaisunsa.

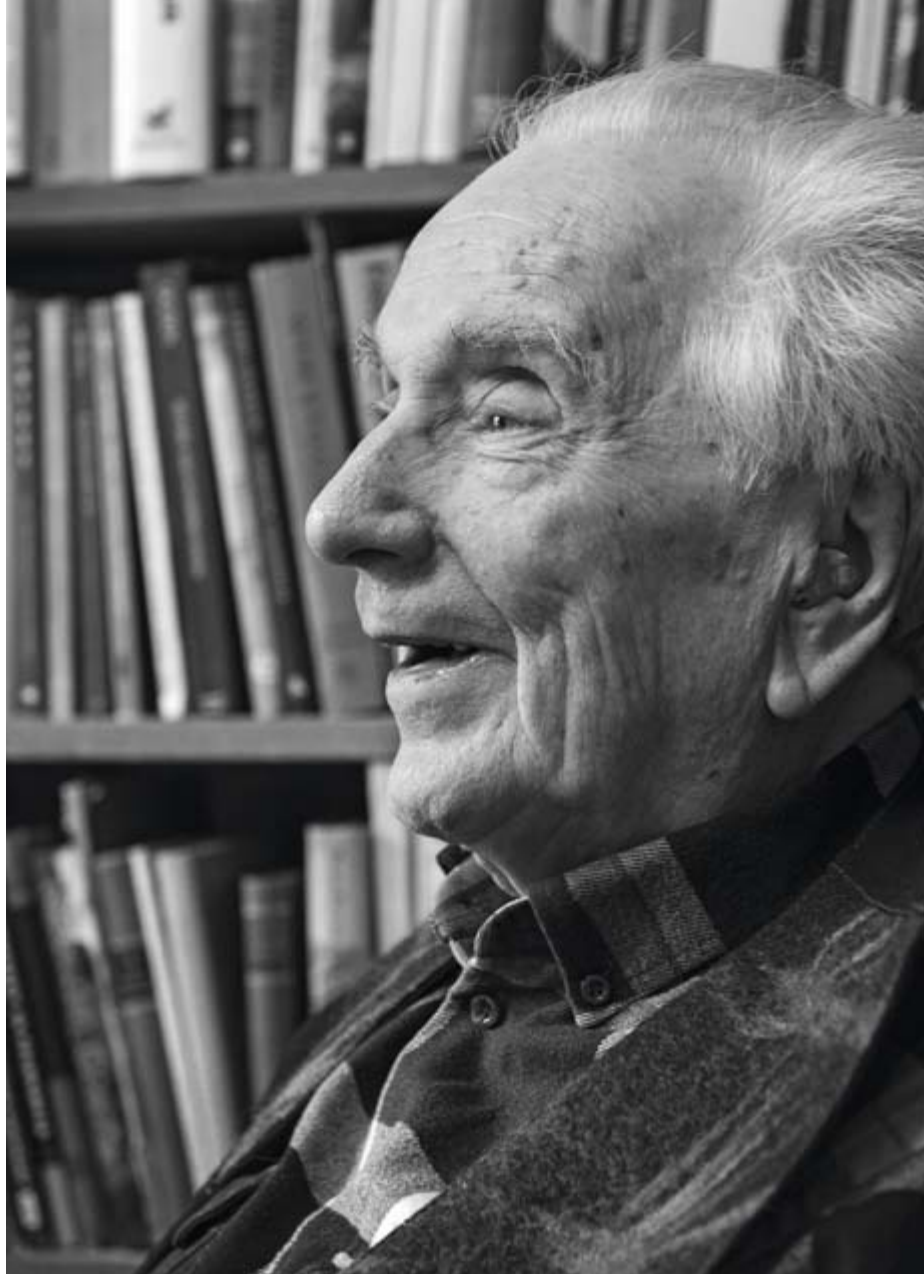
Psykoanalytikko toimii siis eräänlaisena itsehavainnoinnin avustajana. Hän pyrkii luomaan myötätuntoisen ja arvostavan ilmapiirin, jossa tietoisuudesta pois suljetut asiat voivat nousta esiin ja tulla uudelleen eleyiksi ja käsitellyiksi.

Tämä ei ole Ikoselle vain työtä. Hän on niin läpikotaisin psykoanalytikko, ettei "tuoksahdakaan psykoanalyysilta". Se on yksinkertaisesti ja luontevasti hänen tapansa tarkastella elämää.

Ikosen ammattitaidolle on ollut kysyntää aina tähän päivään asti. Hän on luennoinut ja julkaissut kirjoja, harjoittanut työnohjausta ja mentorointia. Nytkin hänellä on työpöydällään keskeneräinen käsikirjoitus viettiopin uudelleen tulkinnasta, jota hän työstää yhdessä nuoremman kollegansa kanssa.

Tutkittavaa ja selvitettävää on ennen kaikkea omassa itsessä.

- Toivon että mahdollisimman paljon esteitä poistuisi mielenliikkeiden tieltä ja eheyden tieltä. Toivon, ettei korjuumies tule ennen kuin sato on kypsää, Ikonen sanoo hymyillen.

Kun pieni lapsi taputtaa käsiään ilosta

Pentti ja Eeva Ikonen muuttivat 25 vuotta sitten Helsingistä Ilomantsiin. 70-luvusta alkaen Helsinki alkoi tuntua psykologipariskunnasta "maailmankaupungilta", likaiselta, meluisalta ja juurettomalta. Ihmisten elämä tuntui rakentuvan asioiden hankkimisen ja kontrolloimisen ympärille.

- Kun muutimme tänne, huomasimme että naapurimme olivat istuttaneet kasvimaamme kaksi riviä perunoita. He olivat ajatelleet, että meidän olisi mukava syödä kesällä perunaa omasta maasta, Eeva muistelee kiitollisena tavasta, jolla heidät otettiin vastaan.

Sairastuminen on lyhentänyt Ikonen askelta. Ensimmäinen pidempi retki tehtiin äskettäin Valamon luostariin. Iloa ja hengen vapautta ei sairaus ole vienyt.

Kun keskustelemme, kokoontuu seuraamme mitä värikkäin ja moniäänisin joukko: suuria henkiä Sokrateesta Wittgensteiniin, zen-opettajasta sananlaskuja viljelevään mökkiläiseen. Ikonen riemuitsee löytäessään viisauden siemeniä kaikkialta.

On lokakuun ensimmäinen päivä, pokrovan juhla. Tummaa taivasta vasten auringossa leimuavat koivujen lehdet. Hiljainen sade keskustelee pihakeinun ja aitanportaan kanssa.

- Korvin nähden ja silmin kuullen ei ole epäilystäkään. Miten luonnollisesti sade tippuu räystäältä! Ikonen lausuu japanilaista Daito Kokushia.

- Uskon, että elämä on perustaltaan runollista, vaikka kokisimme sen itse kuinka proosallisena. On suuri ilo kokea toisen ihmisen runous!

- Kun kävelen Karsikkotiellä, runous avautuu kaikkialla, puiden latvoissa, katonharjoissa, elämän liukahduksissa.

Avautuuko elämän runollisuus paremmin leikkivälle lapselle ja hitaasti askeltavalle vanhukselle? Ikonen mieleen nousee sanonta, jonka lähde on unohtunut:

- Kun pieni lapsi taputtaa käsiään ilosta tai kun vanhuksen ryppyiset kasvat kääntyvät hymyyn, siinä näkyy todellinen ilo.

Pastori Tuomas Kallonen

Sydämeeni joulun teen

Jo hyvissä ajoin lokakuun alussa kaihoin jälleen esiin lukuisat joululaululevyt, joita minulle on kertynyt elämän varrella. Suomalaiset joululaulut muodostavat rikkaan, satoja teoksia käsittävän aarteiston. Näissä lauluissa ovat jääneet elämään suomalaisten rakastamat säveltäjät ja sanoittajat. Kaikki joululaulut eivät suinkaan kuitenkaan kerro meille joulun hengellistä sanomaa, vaan joukossa on runsaasti puhtaasti kaupallisia lauluja.

Todellisen joululaulun on tarkoitus tuoda keskelle alkavan talven pimeyttä raikkaan ja valkoisen henkäyksen keskelle maailman pimeyttä, joka tuntuu päivä päivältä vain kasvavan kärsivän maailman keskuudessa. Suomalaisissa joululauluissa on mukana harras, lämmin ja kodikas tunnelma suomalaisesta sielunmaisemasta. Se vaatii meiltä kykyä ja hartautta hiljentyä joulun aitoon sanomaan. Talvisen luonnon luminen vaippa on lempeä ja lohduttava. Se on kuin valkoinen vaippa yli alastoman ja kuolleelta näyttävän maan. Se on lumen juhlapuku yli maan, joka odottaa valkeutta pimeyteen. Samoin kuin me odotamme, toivomme ja rukoilemme rauhaa maailmaan.

Meillä ortodoksisessa kirkossa todellisina helminä joululaulujen keskellä loistavat slaavilaiset joululaulut eli koljadat. Idän kirkko on aina julistanut joulun todellista sanomaa niiden kautta. Meillekin ne on levyttänyt ortodoksinen kamarikuoro Juhani Matsin johdolla Maria Takala-Roszczenkon kääntäminä ja sovittamina lauluina. Niiden hengellisen ja raamatullisen sanoman kautta voimme yhtyä todelliseen Kristuksen syntymäjuhlaan.

Valkeus tuli pimeyteen, kun Vapahtajamme syntyi jouluyönä vaatimattomassa luolassa, köyhien paimenten kedon laidassa, eläinten käyttämään seimeen. Näin tapahtui, jotta toteutuisi profeetta Jesajan sana: *"Sebulonin maa ja Naftalin maa, meren tie, Jordanin takainen maa ja muukalaisten Galilea. Kansa, joka asui pimeydessä, näki suuren valon. Niille, jotka asuivat kuoleman varjon maassa, loisti kirkkaus."* (Matt.4) Valkeus syntyi pimeyteen, mutta pimeys ei sitä käsittää voinut. Joulun sanomaan tämä ei kuitenkaan vaikuta, joka joulu Kristus syntyy, nimenomaan syntyy uudelleen ja uudelleen. Joulun sanomassa taivas aukeaa ja sieltä kuuluu tuttu viesti: *"Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja."*

Taivaallista sinfoniaa täydentää enkelivoimien ylistys: *"Kunnia olkoon Jumalalle kor-*

keuksissa ja maassa rauha." Joulu on rauhan ja rakkauden juhla, ja sen sanoma on vuodesta toiseen yhtä ajankohtainen ja elämäläheinen. Ihmiskunta tarvitsee jatkuvaa rauhan sanomaa, aivan kuten rauhaton ihmisenkin levottomaan sieluunsa. Jumala on syntynyt ihmiseksi, että ihminen jumaloituisi. Siinä on koko joulun ihmeen syvällisin tarkoitus ja päämäärä. Pelastushistoria saa ajallisen ilmaisunsa. Ajaton tulee aikaan, Yliolennollinen ja Lähestymätön syntyy lapsuuskaiseksi.

Joulun ihmeessä Jumalan rajaton rakkaus annetaan meille ihmisille keskinäisen rakkaudemme esikuvaksi, eikä vain esikuvaksi vaan toteutettavaksi. Joulun Lapsen tulisi yhdistää meidät yhdeksi rakkauden sitein, sillä Joulun Lapsessa Jumala on meidän kanssamme.

Pappismunkki Johannes Parviainen

ARI SAVINAINEN

Joulu, rakkauden juhla

Jouluna muistamme sitä, kuinka Jumala syntyy Pojassaan ihmiseksi ja tulee maailmaan pelastaakseen meidät. Kristuksen syntymäjuhlan sanoma onkin ennen kaikkea sanoma Jumalan meitä kohtaan osoittamasta rakkaudesta.

Me kristityt emme usko Jumalaan, joka on vain jotakin saavuttamatonta ja tuonpuoleista. Me uskomme Jumalaan, joka on itse tullut meidän luoksemme. Kristuksen syntymän myötä me emme enää elä erossa Jumalasta, vaan Hänen yhteydessään. Profeetta Jesajan sanoin Kristus on "Immanuel" eli 'Jumala meidän kanssamme'. (Jes. 7:14)

Joulu on siis rakkauden juhla. Kyse ei kuitenkaan ole ainoastaan Jumalan rakkaudesta meitä kohtaan. Joulu on myös meille osoitettu kutsu lähimmäisen rakastamiseen. Jos haluamme vilpittömällä mielellä ottaa vastaan enkelten paimenille tuoman sanoman Kristuksen syntymästä, meidän on jouluna muistettava myös lähimmäistämme:

"Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa." (Luuk. 2:14)

Kuten kaikki tiedämme, hyvä joulumieli ei synny lahjojen paljoudesta tai ylensyömisestä. Se syntyy yhdessäolosta ja lähimmäisen huomioon ottamisesta.

Poika Kristuksen joulujuhlassa

Fjodor Dostojevskin koskettavassa kertomuk-

sessä *Poika Kristuksen joulujuhlassa* (1876) jouluun liittyvän lähimmäisenrakkauden ihanteen haastaa kuvaus orvon katupojan jouluyöstä: Pojan äiti on juuri kuollut nälkään ja kylmyyteen, ja poika kävelee kylmissään pitkin katuja nähden talojen ikkunoista vilahduksia juhlapidoista valoineen, kuusineen ja iloisine lapsineen. Hän yrittää itsekin päästä sisälle yhteen näistä taloista, mutta ovelle tullut nainen käännättää hänet pois. Lopulta poika lyhyistyy kadunkulmaan ja nukkuu pois nähden unta suuresta juhlasta Kristuksen joulukuusen luona, jossa hän on itsekin mukana iloitsemassa toisten lasten ja äitinsä kanssa.

Tarinan kertoja päättää kuvauksensa pojan jouluyöstä toteamalla, että vaikka hän keksikin koko kertomuksen itse, hän on lähes varma, että pojan kohtalo on toteutunut juuri sellaisenaan jonkun onnettoman kaupunkilaislapsen kohdalla. Sen sijaan hän ei voi sanoa varmaksi, onko tarinan lopun kuvaus pojan päätyemisestä Kristuksen joulujuhlaan totta. Varmasti mekään emme voi tietää, odottaako kertomuksen pojan kaltaisia lapsia taivaassa jotakin parempaa, mutta vaikka siihen uskommekin, on tärkeää, että me otamme heidät mukaan juhlaan jo tänä jouluna.

Meidän tehtävämme

Meillä Suomessa on vakiintunut hyvä tapa järjestää joulun alla erilaisia rahankeräyksiä

ja kampanjoita vähävaraisten lapsiperheitten ja muitten lähimmäistemme hyväksi. Oman kirkkomme piirissä Filantropian joulupaastokeräys liittyy tähän perinteeseen. Rahallisen auttamisen lisäksi meillä on tietysti myös lukemattomia muita mahdollisuuksia ottaa huomioon lähimmäisemme juhlan lähestyessä. Vanhusten ja yksinäisten luona vieraileminen tai yhteiseen juhlaan kutsuminen ovat esimerkkejä niistä monista tavoista, joilla voimme jakaa joulumieltä ja rakkautta ihmisille ympärillämme. Jokaiselle meistä löytyy oma tapa auttaa.

Dostojevskin kertomuksessa Kristus itse tuli kutsumaan kadulla värjötelleen orpopojan taivaalliseen joulujuhlaansa. Maassa kyyhöttävä, kaupunkilaisten juhlista käännytetty pikkupoika kuuli, kuinka lempeä ääni kuiskasi hänelle:

"Tule minun luokseni joulujuhliin, pikkui-

nen." Toivottavasti mekin tänä jouluna voimme edes pienessä määrin tulla Kristukseksi toinen toisillemme, että saamme iloita yhdessä siitä rakkauden sanomasta, jonka Kirkko meille julistaa.

Kristus syntyy – kiittäkää!

Pastori Kaarlo Saarento

Lähetystyöorientoitunut seurakunta

– KRISTITYLLE KUKAAN EI OLE MUUKALAINEN

Yhdysvaltalaisen pastori John Parkerin ajatuksia lähetystyöstä kirkon työntekijöiden koulutuspäivillä Joensuussa.

Ei ole yhtä ainoa oikeaa keinoa ilosanoman julistamiseen”, kuuluu vakiovastaukseni kun minua pyydetään joko kirjoittamaan tai puhumaan lähetystyöstä. Ei ole yhtä ainoa oikeaa tapaa kasvattaa seurakuntaa: ideat jotka toimivat yhdessä seurakunnassa, eivät välttämättä ole siirrettävissä sellaisinaan toiseen. Ideat jotka puolestaan eivät toimi yhdenlaisessa lähetystyössä voivat taas olla juuri se lääke, jota kipeästi tarvitaan toisessa seurakunnassa.

Elokuvaillat, tietyn kansallisen teeman ympärille rakentuvat tapahtumat tai konsertit, sekä hengelliset opetuspuheet ovat yhtä kaikki hyviä ja tärkeitä toimintamuotoja lähetystyöorientoituneille seurakunnille. On kuitenkin muistettava, että mikään yksittäinen metodi sinänsä ei takaa onnistumista. Oikeanlainen asenne, pikemminkin kuin yksittäiset keinot, tekee lähetystyöorientoituneen seurakunnan. Yksinkertaisemmin ilmaistuna oikea asenne tarkoittaa, että suuntaamme kuvainnollisesti katseemme ”itään”, kohti Kristusta, kuten veisaamme Kristuksen syntymäjuhlan troparissa ja opimme ”*tuntemaan hänet, Koiton, korkeudesta.*”

Kokonaiset kirkkokunnat, seurakunnat ja yksilöt voivat päätyä katsomaan niin sanotusti väärään suuntaan. Näin saattaa käydä joko synnin, välinpitämättömyyden tai asioiden vallitseviin olosuhteisiin juuttumisen vuoksi. Oli syy mikä tahansa, se vie meidät harhaan todellisesta kiintopisteestämme: ilosanoman julistamisesta. Seurauksena tästä on hengellinen eksyminen, jolloin unohdamme todellisen päämäärämme Kristuksen seuraajina.

Eksyksissä oleminen ja tämän tilanteen tauuttaminen herättää meidät suuntautumaan jälleen kohti Jumalaa. Ortodoksinen kastetoimitus kiteyttää tämän oikeaan suuntaan kääntymisen hyvin konkreettisesti: käännyimme ensin kohti länttä, hylkäämme paholaisen eksytyksen ja tämän jälkeen käännyimme kohti itää ottaaksemme vastaan Kristuksen.

Pääasia on pidettävä pääasiana

Kaikessa yksinkertaisuudessaan seurakunnan lähetystyön oikea asenne voidaan kiteyttää sanoin: pääasia on pitää pääasia pääasiana. Käytännössä tämä tarkoittaa elämää Kristuksen yhteydessä Hänen käskyjensä mukaan. Samoin meidän ei tulisi apostoli Paavalin sanojen mukaan ”*kerskailla muusta kuin ristiinnaulitusta Kristuksesta.*” Lisäksi meidän tulisi seurata Kristusta koko olemuksellamme.

Lähetystyöorientoituneen seurakunnan käsityksen mukaan ortodoksinen usko kuuluu kaikille. Tämä ei tarkoita evankeliumin alistamista langenneen maailman ja siinä vaikuttavien näkemysten ja mielipiteiden mukaiseksi. Sen sijaan lähetystyöorientoituneen seurakunnan tehtävänä olisi tuoda koko maailma evankeliumin totuuden piiriin. Usein lähetystyöorientoitunut ihminen tarkastelee ympäristöään evankeliumin julistamisen näkökulmasta: hän pohtii kuinka voisi kutsua evankeliumin piiriin ne, jotka vielä eivät ole siitä osallisia.

Lähetystyöorientoitunut seurakunta ottaa liturgisen elämän vakavasti. Juuri rukous on ortodoksinen uskonelämän alku ja loppu. Meidän tulisikin kysyä itseltämme, rakastammeko rukousta? Oikein orientoitunut seurakunta toimittaa jumalanpalvelukset ilolla, innokkaasti ja kauniisti. Seurakunnan yhteisen rukouksen lisäksi hengellisen elämän piiriin kuuluvat myös seurakunnan jäsenten oma rukouselämä, säännöllinen Raamatun lukeminen ja hengellinen kilvoitus.

Keitä olemme ja kenelle kuulumme?

Muistanko kenelle kuuluin ennen kuin olin Kristuksen oma? Entä muistanko kuinka tietoisesti olen pettänyt Hänet ja tahrannut kastepukuni? Muistanko kuinka runsasta armoa minulle on osoitettu? Voinko muistaa, edes yhden kerran, että tunnustettuani syntini olisin lähtenyt pois saamatta niitä anteeksi?

Oli aika, jolloin emme olleet mitään ja nyt

olemme Kristuksen omia: kerran olimme muukalaisia ja nyt olemme ”lapsia ja perillisiä”. Kaikkea tätä ei ole annettu meille siksi, että olisimme jotenkin erityislaatuista, vaan siksi että Jumala on armollinen. Lähetystyöorientoitunut seurakunta pyrkii pitämään uskovat siinä evankeliumissa jonka he ovat vapaaehtoisesti hyväksyneet ja osoittamaan suurta armoa, vieraanvaraisuutta ja kärsivällisyyttä niitä kohtaan, jotka eivät tätä evankeliumia vielä tunne.

Apostolien tekojen kertomus etiopialaisesta hoviherrasta ja apostoli Filippuksesta on kaunis esimerkki oikeanlaisesta toiminnasta: tarvitsemme opettajia ja oppaita tietääksemme kuinka elää. Voivatko ortodoksit saamatta itse opetusta odottaa muilta, että nämä tunsisivat ja ymmärtäisivät evankeliumin sanoman, ja vieläpä eläisivät sen mukaan?

Lähetystyöorientoitunut seurakunta antaa yhteyteensä tuleville runsaasti tilaa, odottaen että Jumala muuttaa heidän sydämensä ja elämänsä heidän oppiessaan tuntemaan evankeliumia – aivan kuin Hän on toiminut meidän kohdallamme.

Vieraanvaraisuus lähetystyön osana

Suosikkisanani kreikankielisessä uudessa testamentissa on sana ”*floknesia.*” Englanniksi käännyimme sen vieraanvaraisuutta tarkoittavaksi sanaksi ”*hospitality.*” Tästä sanasta johdamme myös englannin kielen sairaalaa vastaavan sanan ”*hospital.*” Kokonaisuudessaan sana ”*floknesia.*” merkitsee ”*muukalaisen rakastamista.*”

USA:n etelässä, kotiseudullani, on ilmaisia jolla kuvataan äärimmäisen vieraanvaraista ihmistä: sanotaan että tuossa on ihminen, jolle ”*kukaan ei ole muukalainen.*” Tämä on myös hyvä kristityn määritelmä.

Lähetystyöorientoituneen seurakunnan jäsenet ottavat avosylin ja vieraanvaraisuudella vastaan seurakuntaan tulijat, aivan kuten heidät itsensä on aikoinaan toivotettu tervetulleeksi. Omassa seurakunnassani toivotam-

me jumalanpalveluksiin tulijat tervetulleeksi jo kirkon eteisessä. Aivan ensiksi kysymme, onko tämä heidän ensimmäinen kertansa ortodoksisessa jumalanpalveluksessa. Näin tulojoiden jännitystä ja ulkopuolisuuden tunnetta pyritään vähentämään. Jokaisen sunnuntai-liturgian jälkeen olemme myös järjestäneet niin kutsutun ”kahvitunnin”. Tämä tapahtuma kestää yleensä paljon pidempään ja tarjolla on paljon muutakin kuin kahvia: seurakuntamme vapaaehtoiset valmistavat kukin vuorollaan kokonaisen aterian. Keneltäkään ei oteta maksua ja paikalle tulleet vierailijat kutsutaan syömään ensimmäisten joukossa ja he saavat parhaat palat tarjolle asetetuista pöydän antimista.

Seurakunta maailmana vai maailma seurakuntana?

”Joillekin heidän oma seurakuntansa on koko maailma, toisille koko maailma on heidän seurakuntansa.”

Tämä sitaatti yhdistetään yleensä pyhään Johannes Krysostomokseen, vaikkakin sen on lausunut John Wesley, metodismin perustaja. Hän kirjoitti päiväkirjaansa seuraavasti:

”Nähdäkseni koko maailma on seurakuntani. Tällä tarkoitan sitä, että katson olevani velvoitettu julistamaan pelastuksen riemullista ilosanomaa kaikille niille, jotka ovat halukkaita sitä kuulemaan.”

Lähetystyöorientoitunut seurakunta ei ole sulkeutunut yhteisö. On luonnollista, että sillä

on oma rikas sisäinen elämänsä, onhan seurakunta perhe. Tässä perheessä on kuitenkin aina tilaa vielä yhdelle uudelle jäsenelle. Vertauskuvallisesti seurakunnan juhlapöytään on katettu yksi ylimääräinen paikka. Seurakunnan oman toiminnan kehittämisen ja syventämisen lisäksi yhtä paljon painoa tulisi laittaa siihen että kutsumme myös muita, ulkopuolisia ihmisiä evankeliumin kehotuksen mukaan *”tulemaan ja katsomaan.”*

Oman seurakuntani toiminnasta löytyy useita yksinkertaisia esimerkkejä tällaisesta: kun esimerkiksi teemme lattialaudoitusta uuteen kirkkoomme kutsumme koko naapuruston mukaan talkoisiin naulaamaan sitä paikalleen. Mainittakoon, että kyseisessä naapurustossa seitsemästä sadasta kotitaloudesta vain kaksi on ortodokseja. Hyvin monet ihmiset muistavat vielä jälkeensä lattiaan naulatun *”oman naulansa”*.

Eräs toinen hyvä toimintamuoto oli järjestää taide- ja musiikkitapahtuma, jonka ytimenä oli oma kirkkokuoromme ja seurakuntamme pyhäkön kirkkotaide. Kutsuimme myös tusinoittain seurakuntaamme kuulumattomia taiteilijoita esittelemään ja myymään omaa taidettansa sekä muusikoita esiintymään kirkkomme pihalla. Tällä tavoin annoimme heille mahdollisuuden tulla mukaan seurakuntamme toimintaan ja välitimme heille positiivisen kokemuksen ortodoksisesta uskosta helposti lähestyttävänä asiana.

Käännös ympäri

Kaikkien niiden, niin yksittäisten uskovien kuin seurakuntien, jotka tahtovat muuttaa toimintansa suuntaa lähetystyön ja ilosanoman julistamiseen on hyvä muistaa, että suunnan muutos tarkoittaa kääntymistä ympäri. Näin ollen meidän tulisi siis palauttaa mieliimme keitä olemme, kenelle kuulumme, mistä olemme tulleet ja mihin meidät on kutsuttu. Meidän tulisi myös osoittaa saamaamme armoa, rakkautta ja vieraanvaraisuutta kaikille, jotka tahtovat ottaa vastaan kutsun pelastukseen.

Ehkäpä tärkein asenne omalla kohdallamme, niin kirkon jäsenenä kuin yksilöinäkin, voitaisiin kiteyttää seuraavasti:

”Herra, olet antanut minulle runsaasti armoasi kirkkosi ja ortodoksisen uskon kautta. Kuinka voin itse jakaa tätä saamaani runsasta armoa?”

PASTORI JOHN PARKER on Orthodox Chorch in American (OCA) lähetystyön osaston puheenjohtaja. Hän palvelee Kristuksen Taivaaseenastumisen kirkossa Mount Pleasantissa, Yhdysvaltojen Etelä-Carolinassa. Isä John perheineen liittyi ortodoksisen kirkkoon vuonna 2002, jolloin hän aloitti opintonsa Pyhän Vladimirin seminaarissa New Yorkissa.

Artikkelin on John Parkerin puheesta kääntänyt ja muokannut Jaso Pössi.

Metropoliitta Tiihon, arkkipiispa Melkisedek, rovasti John A. Jillions, protodiakoni Joseph Matusiak, arkkipiispa Leo ja kirkkomuosen johtaja Teresa Töntsi kirkkomuseossa Kuopiossa.

ARKKIPIISPAN KATSAUS KIRKKOVUOTEEN 2015–2016

Uuden kirkkovuoden alku Ekumeenisen patriarkaatin piispainkokouksessa (29.8.–2.9.2015) Konstantinopolissa osui Eurooppaa ravistelevan pakolaiskriisin keskelle. Erityisen ison ongelman pakolaiskriisi synnytti Kreikan saarilla, jossa olot muuttuivat kestäättömäksi myös saarten asukkaiden näkökulmasta.

Lokakuussa Euroopan kirkkojen konferenssin pääsihteeriksi valittiin suosituksestani rovasti Heikki Huttunen. Joulukuussa Joensuun piispa Arseni sai huomattavan valtiollisen tunnustuksen, kun Tasavallan presidentti myönsi Arsenille Suomen Valkoisen Ruusun komentajamerkin.

Marraskuun alussa avattiin pitkään odotamani arkkipiispan paimenmatkojen, puheitten, tapaamisten ja saarnojen sähköinen arkisto www.ort.fi/arkkipiispa

Helmikuussa Suomessa vieraili Amerikan ortodoksisen kirkon (Orthodox Church in America, OCA) päämies Amerikan ja Kanadan metropoliitta Tiihon. OCA:n juuret ovat seitsemän Laatokan Valamon munkin Alaskassa vuonna 1794 käynnistämässä lähetystyössä. Venäjä myi Alaskan Yhdysvalloille vuonna 1867 ja venäläiset ortodoksit perustivat vuonna 1924 oman hiippakunnan Pohjois-Amerikkaan. Vuonna 1970 Moskovan patriarkaatin päätöksellä tästä hiippakun-

nasta muodostettiin itsenäinen kirkko, Orthodox Church of America.

Viikon kestävä vierailu huipentui yhteiseen liturgiaan ristinkumartamisen sunnuntaina 28. helmikuuta Valamon luostarissa. Metropoliitta Tiihonin seurueeseen kuuluivat Pittsburghin ja Länsi-Pennsylvanian arkkipiispa Melkisedek, rovasti John A. Jillions, protodiakoni Joseph Matusiak, ipodiakoni Jeremy Pletnikoff ja professori Paul Meyendorff.

Maaliskuussa vahvistettiin uudet kirkolliskokousedustajat toimikaudelle 1.6.2016–31.5.2019.

Huhtikuussa kutsun tuonilmaisiiin sai kolme kirkon pitkäaikaista työntekijää. Tuomaan sunnuntaina (3.4.) Espanjassa rovasti Heikki Makkonen, Kuopiossa (15.4.) rovasti Risto Lintu ja Heinäveden terveyskeskuksessa (28.4.) Valamon opiston pitkäaikainen talkoolainen Paavo Immonen. Kesäkuussa (13.6.) kutsun taivaan kirkkauteen sai Helsingissä kuoro- ja vapaaehtoistyössä pitkään mukana ollut Eini Forsman.

Elokuussa Suomessa vieraili kutsustani Petroskoin ja Karjalan metropoliitta Konstantin. Hän osallistui 6–7. elokuuta Valamossa luostarin pääkirkon temppelijuhlaan ja Jumalansynnyttäjän valamolaisen ikonin praasniekkaan.

Uusia pappeja vihittiin Helsinkiin (Aleksi Saveljeff, Sergei Petsalo) Jyväskylään (Risto Käyhkö) ja Joensuuhun (Mikko Mentu). Diakoneja vihittiin Helsinkiin (Anssi Jalonen, Juuso Vola), Joensuuhun (Joonas Ratilainen), Ouluun (Kari Jaakkola), Vaasaan (Simo Haavisto) ja Valamoon (Nasari Tuomela).

Suuri ja Pyhä Synodi Kreetalla

Ekumeenisen patriarkaatin keskuksessa Geneven Chambésyssä kokoontunut patriarkojen kokous teki 27. tammikuuta historiallisen päätöksen panortodoksisen Suuren Synodin kokoontumisesta Kreetalla 18.–26. kesäkuuta.

Suurta ja Pyhää Synodia oli valmisteltu ensimmäisen maailmansodan päättymisestä

Arkkipiispa Leo ja Petroskoin metropoliitta Konstantin juhlatiurgiansa Valamossa 7. elokuuta.

Suuri ja Pyhä Synodi alkoi Kreetalla helluntaijuhlena 19. kesäkuuta.

Romanian patriarkka Daniel, Puolan metropoliitta Sawa ja Tšekinmaan ja Slovakian metropoliitta Rastislav helluntain liturgiassa Kreetan pääkaupungin Iraklionin katedraalissa.

lähtien ja sen kokoontuminen oli ihme itsessään. Synodiin osallistui delegaattina 164 piispaa kymmenestä ortodoksisesta paikalliskirkosta. Heidän lisäksi Synodissa oli piispojen avustajina ja neuvonantajina yli sata munkkia, pappia ja maallikkoja.

Synodin puheenjohtaja patriarkka Bartholomeos piti päättäväisesti kiinni siitä, että Kreetan Synodi järjestetään, vaikka Antiokian, Bulgarian, Georgian ja Moskovan patriarkaatit peruivat osallistumisensa. Olin Suomen arkkipiispana Synodissa Ekumeenisen patriarkaatin delegaatiossa.

Kreetan Synodissa hyväksyttiin viisi asiakokonaisuutta: "1. Ortodoksisen kirkon tehtävä tämän päivän maailmassa, 2. Ortodoksisen kirkkojen diaspora, 3. Autonomia ja sen myöntämisen periaatteet, 4. Paaston ja paastosääntöjen merkitys ja 5. Ortodoksisen kirkon suhteet muuhun kristilliseen maailmaan."

Autonomisena kirkkona noudatamme päätösten suhteen Synodin työjärjestyksen 13. artiklan säädöstä:

"Allekirjoitetut päätökset ja Synodin lopukommunikkea lähetetään kaikkien paikalliskirkkojen päämiehille, joiden on toimitettava ne kaikille sen alaisuudessa toimiville kirkkoille. Näillä teksteillä on yleisortodoksinen sitovuus".

Yleisortodoksisesta sitovuudesta johtuen kesäkuun Synodin asiakirjoja voidaan ja tuleekin käyttää myös meillä Suomessa lähteinä silloin, kun esittelemme ortodoksista näkökulmaa näihin asioihin.

Mutta elämä Synodin jälkeen ei merkitse sitä, että teologiset päätökset olisi nyt tehty ja tämän jälkeen alkaisi niiden jalkautuminen arkeen. Tällä tavalla ortodoksinen kirkko ei ole historiallisesti toiminut.

Päätöksiä kirkon opista ei voi tuoda ortodokseille kirjallisena tai ylhäältä annettuna totuutena. Muistamme hyvin, miten kävi 350 vuotta sitten (1666) kun vanhauskoiset yritettiin pakottaa hyväksymään venäläinen uskonpuhdistus. Siitä syntyi venäläinen reformaatio ja vanhauskoisten skisma, raskol, joka oli –

päinvastoin kuin Lutherin teeseistä alkanut uskovien kapina reformien puolesta – kapina uskonnollista reformia vastaan.

Luterilainen viikkolehti Kotimaa tiedusteli heti Synodin jälkeen, mikä voisi olla synodin maailmalle lähettämä tärkein viesti? Vastasin tuolloin, että Synodin tärkein ja myös yksimielinen viesti maailmalle oli "Ortodoksinen kirkko ei muutu!"

Yllättävästi Kotimaa ei lähtenyt tivaamaan syitä kirkon muutosvastarinnalle. Jälkeenpäin ja monissa yhteyksissä lause "Ortodoksinen kirkko ei muutu!" tulkittiin pikemminkin merkiksi kirkon vahvuudesta.

Toivottavasti myös me ortodoksit osaamme arvostaa muuttumattomuuteen sisältyvää arvoa ja tarjota apostolisena kirkkona muuttuvassa maailmassa ihmisille muutosturvaa. Siihen Suuren ja Pyhän Synodin asiakirjat antavat meille oivaa materiaalia.

Arkkipiispa Leo

Uusiutuva perinne kantaa - PSHV:n vuosijuhlat Jyväskylässä 14.–16.10.

Kolmena päivänä oli Jyväskylän seurakuntakeskuksessa koolla runsas joukko Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan jäseniä ja ystäviä. Ohjelmaan mahtui rukousta, yhteislaulua, alustuksia ja ryhmätöitä. Tapah-tuman otsikkona oli Jaettu ilo - ja vaikutti siltä, että juuri tätä näinä päivinä tapahtui: iloisia ilmeitä näkyi joka suunnalla! Tapah-tuman keskipisteessä oli tiistaiseura, koska ensimmäisen seuran perustamisesta on tänä vuonna kulunut 130 vuotta.

Tapah-tuman kohokohta oli sunnuntai-liturgia, jota johti veljeskunnan hallituksen puheenjohtaja, piispa Arseni. Rukoilijana liturgiaan osallistui myös veljeskunnan pitkäaikainen puheenjohtaja ja kunniajäsen, arkkipiispa Leo.

Päiväjuhlan tervehdyspuheenvuorossaan kirkkoherra Timo Mäkirinta korosti tiistaiseurojen merkitystä toisten hyväksi tehtävän palvelutyön toiminta-alustoina. Hän sanoi, että tätä työtä tarvitaan yhä enemmän: kuulevia korvia, näkeviä silmiä ja tekeviä käsiä.

Juhlapuheen piti taidehistorioitsija Hanna Kemppe Helsingistä. Hän käsitteli tiistaiseurojen ja veljeskunnan osuutta kirkkoketekstiilien kansallistamispyrkimyksissä 1920- ja 1930-luvuilla. Äsken itsenäisyyden saavuttaneen Suomen yhteiskunnassa koettiin tärkeäksi korostaa kansallisia piirteitä. Myös ortodoksisessa kirkossa haluttiin löytää kansallinen tapa il-

Kiitosakatistos laulettiin kaikki yhdessä lauantaina. Laulua johti kanttori Jooa Sotejeff-Wilson ja palveluksen toimitti isä Timo Mäkirinta.

mentää uskoa sen ulkonaisissa muodoissa. Kirkkoketekstiilit eli muun muassa papinpuvut ja analogipeitteet ovat tässä keskeisiä. Kirkkokunnalla ei kuitenkaan ollut liiemmästi varoja osoittaa tähän tarkoitukseen ja niin tiistaiseuroja pyydettiin apuun. Niitä ohjeistettiin käyttämään kevyitä kankaita ja koristeina yleiskristillisiä symboleja, kuten Kristuksen monogrammeja. Talvisodan kynnyksellä saapui Pariisista kirkon tilaamaa kangasta ja näiden kangaspakkojen evakuointi olikin korkealla evakuointilistalla, kun sodan tieltä jouduttiin poistumaan Sisä-Suomeen.

Jyväskylässä pidettiin myös Veljeskunnan vuosikokous. Erovuoroisista hallituksen jäsenistä jatkaa Tuula Jokiranta Oulusta. Kanttori Kari Päivinen Valkealasta ei ollut enää käytettävissä ja hänen tilalleen valittiin kanttori Leena Lomu Hämeenlinnasta. Piispa Arsenin ohella ovat hallituksen jäseniä lisäksi Liisa Karlsson Vantaalta, isä Reijo Marjomaa Kajaanista, isä Marko Mäkinen Joensuusta ja Seppo Salmi Jyväskylästä. ♦

*PSHV:n toiminnanjohtaja
Sergius Colliander*

Vuoden ekumeeninen teko -tunnustus Studium Catholicumille

Kaikkien maassamme toimivien kristillisten kirkkojen yhteistyöjärjestö Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN) piti syyskokouksensa Kuopiossa 10.–11.10.

Kokouksessa luovutettiin Ekumeeninen teko 2016 - tunnustuspalkinto Helsingin Ritarikadulla sijaitsevalle katoliselle kulttuurikeskukselle, Studium Catholicumille.

Studium Catholicum on ekumenian hengessä järjestänyt lukuisia seminaareja, esitelmätilaisuuksia, tapahtumia ja rukoushetkiä. Keskus tarjoaa mahdollisuuden pohtia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja syventää omaa uskonelämää. Tilaisuuksiin ovat tervetulleita kaikki kiinnostuneet, kirkko- ja

uskontokunnasta riippumatta.

Studium Catholicumilla on myös oma kapeli, jossa on jo vuosia järjestetty ekumeenisia rukoushetkiä torstaiaamuisin.

Tunnustuksen perusteluissa todettiin, että eri kirkkoihin kuuluvien kristittyjen säännöllinen yhteinen kokoontuminen toteuttaa Kristuksen ylimmäispapillisen rukouksen ja ekumeenisen liikkeen keskeistä tehtävää. Palvelualltius ja kohtaaminen todistavat evankeliumista ja kristittyjen yhteisestä kutsuksesta.

Studium Catholicumin perustivat Ranska-ta tulleet dominikaanit vuonna 1949.

Ekumeeninen teko -tunnustus annettiin

Veli Gabriel Salmela OP, palkitun Studium Catholicumin edustajana.

ensimmäisen kerran vuonna 2011.

SEN haluaa nostaa sen kautta esiin ekumeenisen aloitteen tai toimintamuodon, joka vahvistaa ekumeenista asennetta ja vie eteenpäin pyrkimystä Kristuksen kirkon näkyvään ykseyteen. ♦

VIIPURI-SÄÄTIÖLTÄ ARVOKAS IKONIKOKOELMA ORTODOKSISEN KULTTUURIN SÄÄTIÖLLE

Viipuri-säätiö on lahjoittanut arvokkaan 34 ikonin kokoelman Ortodoksisen Kulttuurin Säätiölle. Vanhimmat ikonit ovat 1700-luvulta ja nuorimmat 1900-luvun lopulta. Kokoelman omisti Viipurista lähtöisin olevat jo edesmenneet Lea ja Eino Joutsen. Lea Joutsen määräsi testamentissaan, että kokoelma tuli lahjoittaa hänen kuolemansa jälkeen Viipuri-säätiölle. Koska Viipuri-säätiöllä ei ole omia säilytys- ja näyttelytiloja tuli kokoelman uudeksi omistajaksi Ortodoksisen Kulttuurin Säätiö. Tätä suositteli Valamon konservointilaitoksen johtava konservattori Antti Narmala, joka myös tarkasti ja arvioi ikonit. Ortodoksinen kulttuurikeskuksen tilat ovat sopivat ikonien pysyvää näytteillepanoa varten sekä vaihtuviin näyttelyihin.

Luovutushetki on erinomainen keskuksen kannalta, koska meneillään olevassa EU- osarahoittamassa kehittämissankkeessa mm. kehitetään ja uudis-

Jumalanäiti "Odottamaton ilo" (1900-l alku) 31 x 26,5 cm, tempera pohjustetulle puulle.

tetaan keskuksen sisältöä. Tarkoituksena on tuoda esille paikkakuntalaisille ja matkailijoille entistä havainnollisemmin ortodoksista kulttuuria ja sen eri muotoja. Ikonit ja ortodoksisuus kytkeytyvät kaikkien mielissä toisiinsa. ♦

JUHA RIIKONEN

VIERASKIRJA

Joulumusiikin voima

Joulun taitaa kaikilla liittyä henkilökohtainen tunnepaketti. Päälyys voi olla iloisen kirjava tai surun ja ikävien kokemusten tummentama. Paketin sisin kätkee toivottavasti edes ajatuksen häivän Betlehemin tapahtumista.

Muistot voivat olla musiikkia. Pohjoisen lapsuuteni jouluaikaan kuuluivat tiernapojat. Kirkasääniset pojat laulamassa ikituttuja lauluja, joiden sävelet ja sanat muistan yhä. Ryhmä kiersi talosta taloon, oli 40-luvun loppu, vain pieneen palkitsemiseen oli varaa. Hopeapaperilla päällystettyä pahvitähteä kantava mänkki pyytääkin vain 'Ja tähteeni kynttilänpätkeä'.

Miksi tämä lapsuuden kokemus jäi pysyväksi joulun symboliksi? Aika oli karua, lahjat pieniä, aikuisten mieltä painoi läheisten sotavuosien raskas muisto. Lapsille juhlaaviin asuihin pyrkineiden – kaiken puutteen keskelläkin – poikien käynti ja laulu oli odotettu tapaus, merkki siitä, että JOULU tulee.

Televisiota ei ollut, radion ohjelma oli nykyiseen verrattuna vaatimatonta. Elokuvista ei minulla ollut aavistustakaan.

Tiernapojien tulon saattoi luottaa. He laulasivat samat laulut, sanoisivat samat vuorosanat. Oli jotain pysyvää. Nyt ymmärrän sen vastalääkkeeksi varhaislapsuuden turvattomuuden tunteeseen.

Tiernapojien sydämen kieli on Oulun murre. Aikoinaan radiosta tuli jouluaattona tiernapojien esityksen nauhoitus, kunnes se lopetettiin, epäilemättä vanhanaikaisena.

Onneksi löytyi korvaaja jouluaatoksi, Lumiukko. Hienolla piirrostekniikalla toteutettu The Snowman kertoo ihmeen kohtaamiseen, pikkupojan – ehkä kohtaan siinä pienen Leenan – ilon siitä, mutta myös karun paluun arkeen. Kuvio täydentyy poikasopraanon esittämällä tunnustaululla Walking in the Air.

Miksi tekstini ei mainitse mitään ortodoksisia jouluveisuja? Vasta keski-ikässä kirkkoon liittyneenä ei-karjalaisena en ole omaksunut niitä. Pääsiäisveisut ovat paljon tutumpia.

Musiikin voimaa ei voi kieltää. Se menee ohi järjen, suoraan tunteisiin. Herättää muistoja, saa hymyilemään, tuo yhtä aikaa ilon ja kaipauksen kyyneleet silmiin, mutta myös ajatuksen luopumisen tuskasta.

Leena Orro

FILANTROPIA

FILANTROPIALTA 35 000 EUROAA SYYRIAN JA KREIKAN PAKOLAISTYÖHÖN

Filantropia auttaa osaltaan maailman sodan uhreja. Syyriassa avustuksella hankitaan ruokaa, vettä, vaatteita, kenkiä, makuualustoja, vauvanruokaa ja vaippoja. Filantropian tuki välitetään IOCC:n (International Orthodox Christian Charities) kautta, joka toimittaa sairaaloihin lääkkeitä ja välineitä pienempiä leikkauksia ja synnytyksiä varten muun muassa Aleppossa, Damaskoksessa ja Hamassa.

IOCC:n humanitaarinen ohjelma on laaja ja sisältää aineellisen avun lisäksi psykologisen tuen ja koulunkäynnin mahdollistavia toimia. Sodan ja pelon aiheuttamaa stressiä ja painajaisia käsi-

tellään eri tavoin mm. taiteen ja musiikkiterapian avulla.

Pakolaisuus on keskeyttänyt monen lapsen ja nuoren koulunkäynnin. Damaskoksen kouluissa on jaettu yli 40 000 koulula- ja hygieniapakettia opiskelun mahdollistamiseksi.

Kreikassa IOCC:n pakolaistyö on viimeisen vuoden aikana laajentunut Ateenassa sekä Chioksen, Samoksen ja Kosin saarilla. Filantropian tuesta 12 000 euroa käytetään pakolaisten vastaanottamisen tukemiseen, ruoka-apuun sekä vauvojen perustarvikkeisiin ja hygieniapaketteihin. ♦

Pappien yhteinen seminaari

Helsingin ortodoksisen hiippakunnan ja katolisen kirkon pappien yhteinen seminaari pidettiin kulttuurikeskus Sofiassa 5.-6. lokakuuta. Koolla oli piispojensa johdolla noin viisikymmentä osallistujaa kummastakin kirkosta.

Täydennyskoulutusseminaarin teemana oli pappien toiminta rippi-isänä, sairaiden sielunhoito kuin myös diakonian ja diakonin tehtävien tarkastelu kummassakin kirkossa. Vilkkain keskustelu käytiin kuitenkin sisarkirkkojen yhtäläisyyksistä ja eroista sekä paavin aseman uudesta tulkinnasta.

Metropoliitta Ambrosius ja piispa Teemu Sippo totesivat yhteisen tarpeen tiivistää tapaamiskertoja. Seuraavassa seminaarissa virkateologia on mukana yhtenä keskeisenä tarkastelukulmana. ♦

Kari M. Rantila

Kirjoita itsemurhasta ja uskosta

Oletko sinä tai joku läheisesi tehnyt tai yrittänyt itsemurhaa? Kerään omaisten ja itsemurhaa yrittäneiden vapaamuotoisia kirjoituksia itsemurhan syistä ja vaikutuksista identiteettiin ja hengellisyyteen, sillä teen aiheesta käytännöllisen teologian pro gradu -tutkielmaa Itä-Suomen yliopistossa. Voit pohtia seuraavia asioita:

Miksi sinä tai läheisesi yritti tai teki itsemurhan? Miten tapahtunut on muuttanut elämääsi, entä uskoasi Jumalaan? Millä tavoin uskonnollinen vakaumuksesi on ollut apu tai haitta selviytymisprosessissasi? Miten asiaan on suhtauduttu uskonnollisessa yhteisössäsi? Mitä ajattelet itsemurhan tehneiden kuolemanjälkeisestä elämästä?

Lähetäthän vastauksesi viimeistään 15.12.2016. Voit jättää vastauksesi joko 1) sähköiseen vastauslomakkeeseen (osoitteessa: elomake.uef.fi/lomakkeet/14865/); 2) sähköpostitse (osoitteeseen: jtabel@student.uef.fi); tai 3) postitse alla olevaan osoitteeseen. Tarkemmat kysymykset ja ohjeet löytyvät sähköisen vastauslomakkeen yhteydestä.

Luottamuksestasi kiittäen,
Jenni Tabell
Itä-Suomen yliopisto
Teologian osasto
PL 111, 80100 JOENSUU

Tavoite- ja toimintasuunnitelma – miksi sitä tarvitaan?

Vuosittain marraskuussa kokoontuu Uuden Valamon luostarissa Suomen ortodoksisen kirkon kirkolliskokous, joka on kirkkomme ylin päättävä elin. Kirkolliskokoukseen kuuluu 36 edustajaa. Kirkolliskokouksen monista tehtävistä kaksi on vahvistaa kirkon toimintasuunnitelma ja talousarvio, sekä yleisesti valvoa kirkon toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Kirkon toimintaa ohjaavat raamattu, jumalanpalvelukset, kirkkoisien opetukset ja erilaiset ohjesäännöt. Kaikki ne ovat antaneet välineitä monien kysymysten vastaamiseen 2000 vuoden ajan. Kirkon edustajat ovat yrittäneet löytää oman aikakautensa kielen, jolla parhaiten voisi ilmaista kirkon toiminnan tavoitteet.

Suomen kirkolliskokous kiteytti viime kokouksessa kirkkomme toiminnan tavoitteet asiakirjassa ”Kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelma vuosille 2016-2020.” Toimintasuunnitelman päälinjaukset ovat jumalalpalveluselämä, kirkon jäsenyys ja sen vahvistaminen, kirkon jäsenen lähimmäisvastuu, kirkon uudistuminen ja kehittyminen ja kirkon hallinnon kehittäminen.

Tavoite- ja toimintasuunnitelma pukee kirkon ydinasiat nykykielelle niin, että kun kirkkoon kuuluvat ja kirkkoon kuulumattomat lukevat sen kirkon nettisivuilta, he voivat ymmärtää mihin kirkon toiminta tähtää näiden vuosien aikana. Kun luemme toimintasuunnitelman, voimme miettiä ja pohtia, mitä se on tekoina omassa hiippakunnassamme ja omassa seurakunnassamme.

Jumalanpalvelusperinne on kirkkomme ehtymätön lähde. Jumalanpalvelukset ovat kaikille ihmisille kirkon jäsenyydestä huolimatta ikkuna ortodoksisuuteen. Jokainen meistä voisi rohkaista toinen toisamme osallistumaan palveluksiin.

Kaikki olemme jossain vaiheessa kuulleet lauseen lähimmäisen palveleminen. Lähimmäisen palveleminen ja auttaminen tarkoittavat, että seurakuntalaiset auttavat toisiaan kykyjensä mukaan. Jos sinulta löytyy tahtoa auttaa seurakunnan diakoniatyössä, älä epäile kysyä seurakuntasi papilta mitä voisit tehdä.

Voiko kirkko sitten uudistua? Uudistuminen ei merkitse vanhan heittämistä roskikseen ja uuden tilalle saamista. Kirkkomme uudistuu kun se löytää uudet tavat lähestyä lapsia, nuoria ja aikuisia. Uudistumisella vastaamme esimerkiksi nykyihmisen kysymyksiin ”Miksi kuulun kirkkoon?” ja ”Miksi uskonnonopetukseen osallistuminen on minun lapsilleni tärkeää?”

Koko kirkon toimintaa johtavat ja ohjaavat hiippakuntien piispat ja seurakuntien papit. Voisimmeko omaksua seurakunnan hallintokulttuurissa synodaalisen johtamiskulttuurin? Synodaalinen johtamiskulttuuri tarkoittaa sitä, että papisto, luottamushenkilöt ja muut vapaaehtoiset kävelevät yhdessä yhteistä tietä. He arvioivat yhdessä seurakunnan hengellistä elämää sekä ohjaavat ja arvioivat seurakunnan strategia linjauksia.

Kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmaa ei ole tehty kirkolliskokousta varten. Suunnitelma on laadittu, jotta se ohjaisi meidän toimintaamme hiippakunnissamme ja seurakunnissamme. Siispa lukekaamme se ja ideoikaamme yhdessä mitä voisimme tehdä suunnitelman tavoitteiden toteuttamiseksi! ♦

Ioannis Lampropoulos

Kirkkomme maailmalla

Jumalansynnyttäjän kirkko (2016) Pariisissa.

JYRKI HÄRKÖNEN

Ranskan ortodoksisuus

Ranska kuului tuhat vuotta ortodoksisen imperiumiin. Se ei ollut itäinen Bysantti vaan eurooppalainen Rooma.

Ranskalaiset eli gallialaiset olivat kelttejä. He asuivat Eurooppaa Reinin länsipuolelta Atlantin rannikolle ja Skotlannista Pohjois-Italiaan. Nykyään kelttien jälkeläisiksi tunnustaudutaan varsinkin Irlannissa, Walesissa ja Skotlannissa. Gallia oli yksi kelttien kotimaista.

Kristillisen Rooman kulttuuri levisi Ranskaan apostolisella ajalla. Ensimmäinen kirkkohistorioitsija Eusebios Kesarealainen (275–339) kertoo Ranskan pyhistä, joista yksi, Lyonin piispa ja kirkkoisä Ireneos (130–202), oli tunnettu Egyptissä asti. Siellä vietti monta vuotta myös pyhä Johannes Kassianus (360–433), joka perusti Marseillen luostarin ja toi sinne Egyptin munkkien luostarisäännön.

Kelttien riitaiset heimot, frankit, burgundit ja visigootit, yhdisti ensimmäinen frankikuningas Klodvig (465–511), jonka piispa Remigius (437–533) kastoi joulupäivänä vuonna 496 Reimsin katedraalissa. Siitä lähtien kaikki Ranskan kuninkaat on paria poikkeusta lukuun ottamatta Kaarle X:een saakka (1825) kruunattu Reimsin katedraalissa.

Ranskan ja ortodoksisen Rooman pääkaupungin Konstantinopolin suhteet viilenivät 600-luvulta lähtien. Syitä oli kolme: etelästä saapuneet islamilaiset maurit, idän sotaisat pakanaslaavit sekä ikonoklasmista alkanut valtatyhjiö kirkossa. Syyrialaisyntyinen paavi Gregorius (690–741) otti Ranskan Rooman kirkon suojeluksen. Ranskasta tuli län-

tisen maailman patriarkan eli Rooman piispan lempilapsi, kirkon esikoistytär – la fille aînée de l'Église.

Euroopan keskiaika päättyi satavuotiseen sotaan, brittien ja frankkien lopulliseen (?) välirikoon, Jeanne d'Arcin (1412–1431) marttyyrikuolemaan ja Konstantinopolin valloitukseen.

Ranskassa on satoja keskiaikaisia kirkkoja. Venäläiset rakennuttivat ensimmäisen uuden ajan ortodoksisen kirkon Pariisiin (1816), kreikkalaiset Marseillesiin (1821) ja myös romanialaiset Pariisiin vuonna 1892. Korunkauniita venäläiskirkkoja nousi 1900-luvun alussa myös Atlantin ja Välimeren rantakaupunkeihin Biarritziin, Cannesiin, Mentoniin ja Nizzaan.

Vuonna 1936 ryhmä ekumeenisesti edistyksellisiä perusti Ranskaan katolilaisortodoksisen kirkon "Église catholique orthodoxe de France". Tarkoituksena oli yhdistää tuhat vuotta erossa olleet idän ja lännen kirkot. Lopputuloksena syntyi kirkko, joka ei ole ehtoollisyhteydessä minkään katolisen tai ortodoksisen kirkon kanssa. Piispaksi kirkkoon tuli venäläissäveltäjän Maksim Kovalevskin veli Jevgraf.

Ortodoksien määrä kasvoi Ranskassa 1900-luvulla kahtena aaltona: ensimmäisen maailmansodan jälkeen ja Berliinin muurin kaatumisen seurauksena.

Ranskassa asuu pysyvästi noin puolimiljoonaa ortodoksia. Seurakuntia on 250, pappeja ja diakoneja 300 ja luostareita parikymmentä. Määrä kasvaa koko ajan maahanmuuton seurauksena. ◆

Jyrki Härkönen

media

YLE Radio 1

6.12. Liturgia klo 10–11

Pyhien Nikolaoksen ja Aleksanteri Nevalaisen kirkko, Tampere.

10.12. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50

kirkkohera Tuomas Järvelin

14.12. Aftonandakt kl. 19.15

Alex Rusanen

18.12. Liturgia klo 11–12

Jumalansynnyttäjän Suojeluksen kirkko, Lappeenranta.

20.12. Iltahartaus klo 18.50

pastori Marko Mäkinen

24.12. Ehtoopalvelus klo 18

Pyhän apostoli Andreuksen kirkko, Rovaniemi.

25.12. Liturgia klo 8

Pyhän apostoli Andreuksen kirkko, Rovaniemi.

26.12. Liturgia klo 11

Pyhien Aleksanteri Nevskin ja Johannes Krystostomoksen kirkko, Hämeenlinna.

31.12. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50

pastori Rauno Pietarinen

31.12. Vigilia, klo 18

Uspenskin katedraali Helsinki.

6.1. Liturgia, ruotsinkielinen klo 13,

Kotikirkko, Helsinki.

8.1. Liturgia, klo 11–12 Pyhän

Nikolaoksen kirkko Joensuu.

17.1. Iltahartaus klo 18.50

toiminnanjohtaja Riina Nguyen

21.1. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50

kanttori Jooa Sotejeff-Wilson

22.1. Ekumeeninen palvelus klo 11–12

Ekumeeninen palvelus Oulusta. Suomen ekumeeninen neuvosto. Palvelus liittyy 18.–25.1. vietettävään Ekumeeniseen rukousviikkoon.

Palvelukset kuunneltavissa myös Yleisradion internetsivuilla.

Äänitteet

Ortodoksisen kirkkomusiikin monenkirjava vuosi

Kuluvana vuonna on julkaistu ainakin kolme kirkkomusiikkitalennetta. Näistä kaksi ovat kokonaisia äänitteitä ja yksi tallenne levitettäväksi internetin kautta. Äänitteiden tyyllinen kirjo oli poikkeuksellisen laaja.

Kamarikuoro Krysostomos on kulkenut määrätietoisesti modernin musiikin suuntaan.

Kuoron uusin äänite Deesis jatkaa kuoron viimevuosien linjaa julkaista uutta ortodoksista musiikkia tilaamalla sitä oman aikamme säveltäjiltä. Sen nimiteos on pitemmän linjan säveltäjän Pekka Jalkasen (1945-) Deesis, joka perustuu ortodoksisiin panihidan teksteihin.

Äänitteen alkuosassa esiintyvät modernimmat säveltäjät kuten entuudestaan tuttu Ville Matvejeff (1986-), jonka levollinen, melodinen ja ilmavaa harmonista ajattelua sisältävä *Ehtooveisu* on selvästi perinteisempi, kuin aiempi *Vaeltajan laulu*. Toki hän tuntee oma-kohtaisesti ortodoksista perinnettä ja on ehkä siksi käyttänyt tässä liturgisempaa ajattelua. Henri Sokka (1989-) on nuori tamperelainen säveltäjä, jonka pääsiäisen kontakin ja iikossin etenemistapa nojaa vahvaan raikkaasti soivaan kuoroharmoniaan, missä melodisuus saa varsin pienen painoarvon. Lauri Mäntysaaren säveltämä *Pääsiäisstiikit* sisältää vahvaa temaattista ajattelua, joka saa energiansa intensiivisen kuoronharmonian ja voimallisten, jopa raivoisien, baritonisoolojen vuorottelusta.

Heikki Hattusen (1984-) Pyhä Jumala tuo levyn liturgiselle alueelle. Vanhaan bysanttilaiseen sävelmään tehty kuorosovitus on edellisiin verrattuna perinteinen, mutta käsittelee aihetta raikkaasti ja antaen tilaa vanhalle, hienolle hymnisävelmälle.

Deesis, äänitteen pääteos edustaa ehkä slaavilaiseksi luonnehdittavaa, moderneilla ideoilla sävytettyä harmoniamailmaa, jossa ikiaikaiset tekstit esiintyvät liturgiseksi luonnehdittavassa sävelkontekstissa. Jalkanen on myös ammentanut romanialaisesta kirkkolauluperinteestä sen bysanttilaisia sävelmiä, sisällyttäen ne saumattomasti osaksi teoksen jatkumoa. Erittäin tyylikkäätsolistit tekevät kokonaisuudesta hienoa kuultavaa – kaunista musiikkia!

Krysostomos on tehnyt taidokkaan levyn. Se on maamme ainoa ortodoksisen kuoro, joka pystyy esittämään tämän tasoista musiikkia! Kuoron tavaramerkkinä on sen raikas avoin sointi, joka sopii erinomaisesti liturgisten tekstien laulamiseen.

Kuoro ravistelee ortodoksisen kirkkomusiikin käsitettä ja osoittaa musiikin kautta, miten eri tyyliin tekstejä voidaan käsitellä. Kuulija haastetaan pohtimaan musiikin liturgisuutta tai ortodoksisuutta. Siksi joidenkin sävellysten kohdalla kutsuisinkin niitä ortodoksisiin teksteihin sävelletyksi musiikiksi, mikä antaa tilaa sekä liturgiselle traditiolle että ansiokkaille uusille sävellyksille.

Andreksen kuoro tärkeällä asialla

Helsinkiläisnuorten Pyhän Andreaan kuoro on tarttunut tärkeään asiaan. Vuosikymmenten ajan kirkkolaulusta on kaivattu kirkkovuoden

perusmateriaalin tallentamista. Sitä ovat kaivanneet opetus- ja kasvatustyössä toimivat puhumattakaan niistä, jotka haluavat tutustua ortodoksisiin sävelmistöihin. Tallenteita tehtäessä usein unohdetaan se ”peruskaura”, jota ilman kirkkovuotta ei saataisi toimitettua. Siksi tällä työllä on sitäkin suurempi arvo. Hienoa on myös se, että tallenne on julkaistu YouTube-kanavalla, mikä tuo sen kaikkien saataville. Se, jos mikä on ensiarvoisen tärkeää. Kuoro laulaa nuorekkaasti, mikä olisi päässyt paremmin esille tasokkaammalla äänityksellä. Olisi hienoa, jos kuoron taustayhteisö varaisi vastaisuudessa riittävästi rahoitusta sitä varten.

Unohdetun säveltäjän merkiteos julkaistiin

Vuoden kolmas äänite oli Pekka Attisen (Pjotr Valisjevits Akimov, 1885–1956) liturgia, joka on ensitallenne vuonna 1936 sävelletystä teoksesta – 80 vuotta julkaisemisen jälkeen. Johannes Teologin Laulajien äänite tuo teoksen esille liturgisena kokonaisuutena sen alkuperäisen tarkoituksen mukaan. En kuitenkaan käsittele asemastani johtuen äänitteen toteuttamista.

Attinen oli aikansa merkittävin ortodoksinen suomalaissäveltäjä, joka sai koulutuksensa Pietarin konservatoriossa 1908–1913. Venäjällä hän toimi sävellyksen professorina useissa konservatorioissa, mutta Suomeen muutettuaan hän ei saanut pääelantonsa sävellyksestä tai sen opettamisesta. Attinen sävelsi kyllä mm. musiikkia kahdeksaan Suomi-Filmin elokuvaan, mutta joutui sen lisäksi työskentelemään mm. pesulan pyykintajana ja ravintolamusikkona. Opettipa hän musiikin teoriaa pappisseminaarissakin.

Säveltäessään liturgian Attinen halusi teoksellaan päästä pois venäläisten sävelmien sovittamisen ongelmista. Hän kirjoitti omaan kokemukseensa nojautuen musiikkia, jossa tekstiä ilmaistiin vahvojen sointivärien kautta. Harmonioiden vaihtelussa Attinen hyödynsi erinomaisesti aikaa ja kykeni siten luomaan erittäin energisen musiikin etenemistavan. Sointujen raikkaus ja herkkyys löytävät vertailukohtia monista oman aikamme ortodoksista veisuista. Teos oli korkeasti koulutetun sävellyksen ammattilaisen nöyrä lahja omalle kirkolle, kuuliaisena arkipiispa Hermanin kutsulle.

Petri Nykänen
Kirkkomusiikin opettaja
Ortodoksinen seminaari

Радость всей Вселенной

*«Небо и земля днесь пророчески да
возвеселятся*

*ангели и человецы духовно да
торжествуют, яко Бог во плоти явился».*

*(Стихира праздника Рождества
Христова)*

Во все времена и исторические эпохи для верных чад Божиих Рождество Христово было и остается праздником пришествия в мир Воплощенной Божественной Любви.

Мы приближаемся к этому Торжеству, и хотя прошло уже более двадцати столетий с той дивной ночи, когда Вифлеемские пастухи с трепетом внимали ангельскому благовестию: «Не бойтесь; я возвещаю вам великую радость, которая будет всем людям: ибо ныне родился вам в городе Давидовом Спаситель, Который есть Христос Господь» (Лк. 2, 10-11), наши души вновь наполняются светлой рождественской радостью.

Рождеством Христовым исполнилось Божественное обетование данное нашим прародителям еще в раю, совершились ветхозаветные пророчества, осуществилось многовековое чаяние пришествия в мир Мессии. Своим Боговоплощением Христос открывает нам вход в Царствие Небесное, возвращая падшему человечеству утерянный рай, давая нам возможность снова стать чадами Божиими. «Итак, вы уже не чужие и не пришельцы, но сограждане святым и свои Богу», – говорит об этом святой апостол Павел (Еф. 2, 19).

Пришествие в мир Мессии совершилось не во славе, богатстве и блеске величия земного царя как того ожидали многие. Сын Божий, восхотевший стать еще и Сыном Человеческим, желая «смирить себя даже до смерти» (Флп. 2,8), рождается в убогом вертепе, нищете и беславии, повивается и полагается в яслях для скота. Рождество Спасителя, незамеченное почти никем в Иудейской стране, было похоже на обычное явление нового человека в мир. Но это внешнее сходство не может помешать нам увидеть ту безмерную пропасть между Чудом Боговоплощения и появлением на свет обычного младенца.

Библия говорит нам, что человек

сотворен по «образу и подобию Божию». «Образ Божий» в человеке проявляется в особых духовных дарованиях, таких как свободная воля, творческий разум, жертвенная любовь. Богоданные таланты являются в человеке некими очертаниями, векторами будущего развития человека как духовной личности. Человек в земном своем поприще призван проявить эти Божественные дары, стремясь стать чадом Божиим уже и «по подобию». Цель человеческого бытия – это путь личного «обожения», того духовного совершенствования, которое постепенно приближает человека к Богу. Поэтому в церковном понимании жизнь человеческая является восхождением, той духовной «лестницей» по которой человек призван подниматься от земли в Небесное Царствие.

В Рождестве же Христовом мы видим явление совершенно другой Божественной Тайны. «Таинство странное вижу и преславное...», – восклицает Церковь, когда говорит о Боговоплощении, ибо здесь мы становимся свидетелями жертвенного низхождения. Христос, являясь Светом мира и Творцом Вселенной, становится человеком, рождается от Пречистой Матери Божией как младенец, со всею беззащитностью и уязвимостью новорожденного, принимая на Себя «образ раба» (Флп. 2,7) для спасения падшего человечества. Неизреченная любовь Творца к Своему заблудшему творению заставляет Христа стать одним из нас. «Христос с самого момента зачатия, когда человеческая природа нераздельно, неразлучно соединилась с Его Божеством, был бессмертен, за пределами власти сатаны. Но по любви к нам, чтобы все с нами разделить без остатка, кроме нашей греховности, берет на Себя все последствия греха: и холод, и голод, и оставленность, и ненависть людей, их непонимание, само распятие, страдания и смерть», – говорит об этом святой Максим Исповедник. Своим Боговоплощением принимая на Себя человеческую природу, Христос берет на Себя все, что человек вызвал своими грехами, чтобы взвалив на Себя всю тяжесть греха, взойти на Крест, пострадать и умереть, а Своим Святым

Воскресением победить смерть и открыть перед нами врата вечной жизни.

«Христос рождается – славите, Христос с небес – срящите!» – прославляют родившегося Богомладенца Христа церковные песнопения. Праздник Рождества Христова призывает нас уподобить наши души яслям вместившим Невместимого Бога. Для этого важно пробудить в себе твердую решимость возродиться от греховной жизни. Пришедший на землю Господь наш Иисус Христос вступил с нами в благодатное родство и «не стыдится называть братьями» (Евр. 2,11). Чтобы быть достойными этого высокого общения и не отвергнуть от себя снисшедшего с Небес Господа, нам необходимо удаляться от тьмы греха и приближаться к свету веры, благочестия и добрых дел.

Подобно мудрым волхвам, пришедшим поклониться Богомладенцу Христу, принесем и мы Ему свои духовные дары: золото любви, ладан веры и смирену надежды. Пусть свет Вифлеемской звезды, озаряя наши сердца, изгонит из них тьму неверия, сомнений и отчаяний, и укрепит нас в несении своего жизненного креста.

протоиерей Константин Стрекачев

Kiitos

Arkkipiispa Leolle myöntämästänne
Pyhän Karitsan Ritarikunnan Ritarimerkistä.

Lea Soiniola • Lappeenranta 1.10.2016

Sydämellinen kiitos

Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leolle,
Taipaleen ortodoksiselle seurakunnalle ja Outokummun tiistai-
seuralle saamistamme piispallisista siunauskirjoista.

Tuula Paunaharju Anja Pulli

Lämmin kiitokseni

KP Helsingin Metropolilta Ambrosiukselle,
Turun ortodoksiselle seurakunnalle ja kirkkoherra
Ion Duracille saamastani Piispallisesta siunauskirjasta.

Leita Pahomov

Joulupaastokeräys

Keräyksellä tuetaan Filantropian työtä lasten ja perheiden parissa Itä-Afrikassa ja kriisialueilla.

15.11.–31.12.2016
Filantropian keräystili:
IBAN FI53 5480 0520 0233 08, viite 12548

Keräyslupa POL-2015-11267. Koko Suomi Ahvenanmaata lukuun ottamatta. 4.1.2016–31.12.2017. Kerätyt varat käytetään Filantropian kansainvälisiin diakonia-, lähetys- ja kehitysyhteistyöhankkeisiin.

AAMUN KOITTO

**Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)**

Tilaushinnat 1.1.2014 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ..... ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi .....

Lähiosoite .....

Postinumero ja -toimipaikka .....

Puhelin .....

Sähköposti .....

Maksajan (ellei saaja) nimi .....

Lähiosoite .....

Postinumero ja -toimipaikka .....

Puhelin .....

Sähköposti .....

Tunnus 5005390
70103 Vastaus-
lähetys

**AAMUN
KOITTO**

Vastaanottaja
maksaa post-
maksun (vain
tilaukset)

*Aamun Koiton
seuraava numero
ilmestyy 23.1.2017
ja sen teemana on
"Ekumenia".*

OPPIMISEN RAUHAA VALAMON OPISTOSSA

Taiteilija kilvoittelijana 9.-11.12.

Piispa **Arsenin** isännöimässä seminaarissa teemana on idea ja inspiraatio. Aiheesta puhumassa ovat näyttelijä **Minna Aro**, professori, kirjailija **Markku Kivinen**, säveltäjä ja muusikko **Yari** (Jari Knuutinen), kirjailija **Sirpa Kähkönen**, ohjaaja **Taru Mäkelä** ja taidemaalari **Elina Merenmies**.

Muita tulevia kursseja

Surun sylissä – läheisen menettäminen
elämäntapahtumana 6.-8.1.2017

Ikääntyvän ihmisen kohtaaminen 13.-15.1.

Nikolai Gogol – elämä pyhiinvaelluksena
24.-26.1.

Hiljaisuuden retriitti 1.-5.2.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset ma-pe klo 9-15 puh. 017 570 1401, www.valamo.fi/opisto

Kulttuuri- ja
Luostarimatkat

TALVI JA KEVÄT 2017

- Joulumatka Betlehemiin ja Jerusalemiin 2.-8.1. 1 290 e
- Pariisi-Pyhä Siluanin luostari-St Malo-Normandia 24.-29.4. 1 360 e
- Pääsiäinen Jerusalemissa 10.4.-18.4. 1 600-1 800 e
(hinta tarkentuu myöhemmin)
- Pariisi-Bysun luostari-Grassacin luostari 23.-29.5. 1 280 e

Katso kesän ja syksyn matkoja sivuiltamme

www.monasterytours.com puhelin **050 3494 065**

Tilaa lahjaksi Aamun Koitto!

Kestotilaus kotimaassa / 5 numeroa 39 €.

www.aamunkoitto.fi

Luola, ota vastaan Kristuslasta
kantava Jumalanäiti!
Seimi, kätke suojaasi hänet, joka
sanallaan vapahtaa meidät maasta
luodut synnintekojemme kahleista!
Paimenet, valvokaa ja olkaa suuren
ja peljättävän ihmeen todistajia!
Itämaan tietäjät, tuokaa
Kuninkaalle kultaa, mirhaa ja
suitsuketta!
Sillä Kristus, meidän Herramme,
on syntynyt Neitsytäidistä.

*Ote Kristuksen syntymän esijuhlan
hymnistä*

*Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta toivottaa kaikille riemullista Kristuksen
syntymän juhlaa ja Jumalan varjelusta ja siunausta Herran vuodeksi 2017!*

PYHIEN SERGEIN JA
HERMANIN VELJESKUNTA

Siunattu väkivalta ja sielun hauta

Tervehtikäämme tulevaa Herramme syntymän päivää ja viettäkäämme sitä arvollisesti. Juhlan viettäminen olkoon sellaista, että vaikka itse päivän juhlavuus tuleekin väistymään, sen pyhittävä armo jäisi pysyvästi keskuuteemme. Sillä Herramme syntymäpäivän erityinen armo asuu jo sitä viettäneiden sydämissä, vaikka se laskeutuu toki tulevaisuudessa myös muiden päälle. Puhdistautukaamme siis pyhydessä, pukeutukaamme vaatimattomuuteen, sydämelle arvolliseen vaatteeseen; ja mitä lähemmäs juhla tulee, sitä tarkkaavaisemmin astukaamme.

Kuten kodinhoitajien tapana on tietynä päivinä pestä likaiset vaatteet, eikö meidänkin tulisi valmistaa sielumme ja pyyhkiä omatuntomme tahrat kyynelilläämme Herramme syntymäpäivää varten? Ja jos nuo pesijät huomaavat, että vaatteet ovat aivan ravassa ja pilalla, lisäävät he veteen saippuaa ja pehmentävää öljyä. Samoin meidän tulisi teh-

dä niiden syntien kohdalla jotka eivät lähde yksin katumalla: lisääkäämme katumukseen almujen antamisen öljyä ja paastoamisen kitkeryyttä.

Niin vakavaa syntiä ei ole olemassakaan jota pidättäytyminen ei puhdistaisi ja anteliaisuus häivyttäisi. Suuri on hyväntekeväisyyden voima, joka puhaltaa omasta hyvän tahdon lähteestään sammuksiin roihuavat syntiemme liekit ja taltuttaa anteliaisuudellaan pahuuden lieskat.

Sillä tavallaan teemme väkivaltaa Jumalaa vastaan, sillä hän joutuu tämän tästä vaihtamaan omia säädöksiään meidän vuoksemme. Sillä hän joutuu ensin esiintymään ihmistä kohtaan ankarana tuomarina, ja sitten taas lempeänä ja rakastavana isänä. Sillä hän on oikeamielisten isä ja syntisten tuomari.

Taivasten valtakunta ei ole mitään muuta kuin Kristus. Tämä valtakunta, joka oli olemassa jo epäselvänä hahmossa juutalaisten mielissä, alkoi saada Johannes Kastajan ju-

listuksen ajoista alkaen tarkemman hahmon saaden lopulta konkreettisen hahmon Kristuksessa. Ja tätä Jumalan valtakuntaa Kristuksessa vastaan me teemme väkivaltaa, nimittäin siunattua väkivaltaa! Tämä väkivalta Jumalaa vastaan herättää hänessä hyvyyden ja tuo pelkkiä palkintoja, sillä emme tee väkivaltaa miekalla, sauvalla tai kivellä, vaan hyvillä töillä, lempeydellä ja puhtaudella.

Mutta ennen kuin voimme tempaista valtakunnan itsellemme, on meidän hallittava omaa sydäntämme. Jos nukumme, menetämme Kristuksen; mutta jos pysymme valppaina, löydämme hänet. Pitäkäämme siis vartioita sydämemme haudan äärellä, ettei kukaan vie Kristusta meiltä. Joten vahtikaamme väsymättömästi sielun hautaa, siellä Kristus levätköön, siellä hän nukkukoon. Ja kun on aika, antakaamme hänen nousta ylös.

*Pyhä Maksimos Turinilainen
Valikoiden kääntänyt Ari Koponen*